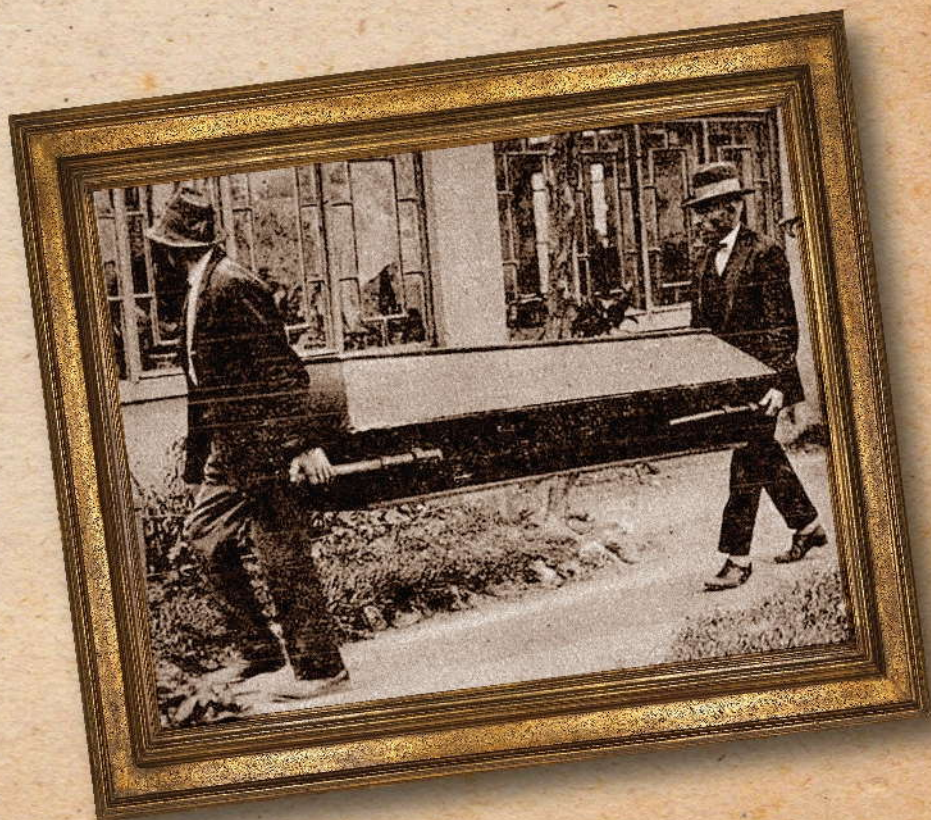

LŐTTEK AZ ÚRI VILÁGNAK

RADULESCU HELÉN HÁNYATOTT ÉLETE

MÉCSES SZOROZAT

Miklauzič István

Löttek az úri világnak

MÉCSES SOROZAT

Család és történelem

Sorozatszerkesztő
Miklauzič István

Miklauzič István

Lőttek az úri világnak

Radulescu Helén hányatott
élete

Mécses sorozat X.

© Dr. Miklauzič István, 2019

Mécses 10. kötet

Köszönet Enyvvári Máté grafikusművésznek a borító elkészítéséért.

A könyvet írta, szerkesztette és nyomdába küldte: Miklauzič István
Borítóterv: Enyvvári Máté

Borítócímlap: Kiss Miklós őrnagy koporsóban távozik a tetthelyről,
Pesterzsébet, 1930. május 14.

Hátsó borítón a történet szereplői: Radulescu György fivér,
Radulescu Iréne unokanővér, Nedelko Helén nagymama

ISBN 978-615-00-6865-7

A szerző kiadása

Előszó

A tisztelt olvasó egy olyan történetet élhet át, amely hatalmas szenzáció volt abban az időben, amikor a szerelemföltő dráma lejátszódott. Más szemszögből nézve viszont egy kis történeti morzsának is tekinthetjük a gyilkos közjátékot, amely a család sorsának alakulásában intő jel volt arra nézve, hogy egy korszaknak vége, és egy új kezdődik. A Radulescu család fénykorát a '48-as szabadságharc utáni időszakra tehetjük, amikor később, a boldog békeidők idején tekintélyes leszármazottak születtek és alkottak, magas szintű szellemi örökséget hagyván maguk után. 1884-ben vette meg a család az Arany Sas Patikát a Budai Várban, majd 1910-ben megépítették négyemeletes lakóházukat a Mátyás templom közelében, annak erkélyéről nézte végig a család apraja-nagyja IV. Károly király ünnepi koronázási menetét 1916-ban. Történetünk tragikus hősnője, híresen szép Radulescu Helén, ekkor 15 éves volt.

1918-ban a család is megérte a tömeghalált magába temető világháború utáni békét, amelyben viszont a szintén tömegpusztító spanyolinfluenza járvány tizedelte meg a lakosságot. Ennek esett áldozatul Helén édesapja, ifj. Radulescu György is, akinek ugyanekkor sírba tették édesapját is, így anya és leánya egyszerre lettek özvegy édesanyák.

Családfenntartók hiányában a hátramaradottak kényszerűen felosztották a közös vagyont a Várban, és ki-ki a maga módján új életet kezdett máshol. Radulescu Helén és férje, a háborúban harcolt Pintér András százados, a vagyonrész árából Pesterzsébeten házat vettek, és kisfiukkal ott rendezkedtek be további életükre. Így vált kámforrá számukra az egykori élet a Budai Várban, és kezdődött el egy sejtelmes folytatás a külvárosi terepen. Ebbe robbant bele a gyilkosság borzadálya, elsült a fegyver, miáltal a család egyben az úri világnak is búcsút inthetett.

1930_05_15_Friss Ujság

Két katonatiszt halálos végű féltékenységi drámája Pesterzsébeten

Pintér András százados agyonlőtte Kiss Miklós őrnagyot, azután súlyosan megsebesítette magát — Két lövéssel leterítette legjobb barátját, aki el akarta venni a százados elvált feleségét — Az asszony, akinek lakásán játszódott le a szerelmi dráma, önkívületi állapotban, idegsokkban fekszik

Véres, nagy szenzációja van a főváros közvetlen közelében lévő Pesterzsébetnek, ahol a Kende Kanuth ucca 48. számú házban *halálos szerelmi dráma játszódott le két katonatiszt között*. Nem volt még délelőtt tíz óra, amikor három revolverlövés riasztotta fel a házat és egy sikoltozó asszony támolygott ki az egyik lakásból. Az egyik áldozat Kiss Miklós őrnagy már *halott volt*, mire a mentők megérkeztek, a dráma másik szereplője, *Pintér András százados* pedig vérző mellel találták a lakás ebédlőjében.

Keresd a nőt...

A halálos események középpontjában egy izgalmas szép fekete hajú asszony áll. Miatta dördültek el a halálos revolverlövések. A ház, amelyben a dráma lejátszódott, Pintér András százados elvált feleségének, Radulescu Helénnek a tulajdona, azé a nőé, aki miatt vér öntözte ma a lakás padlóját. Igazi úri ház ez Pesterzsébeten. Az elvált századosnén kívül még négy lakó lakik benne, de Radulescu Helén pompásan berendezett lakosztályait üveges veranda választja el a többi lakótól. Pintér százados nyolc év előtt költözött ebbe a pesterzsébeti, négyszobás, hallos kis villaépületbe feleségével, Radulescu Helénnel, a gazdag erdélyi román családból származó

szép asszonnyal. Évekig a legteljesebb boldogságban éltek. A házasságból egy kisfiú származott, aki most már elemi iskolába jár.

A családi boldogság ege másfél év előtt kezdett beborulni. Pintérék házába bejáratos lett Kiss Miklós őrnagy, akiről úgy tudták, hogy ifjúkori jó barátja Pinter Századosnak. Pinter és a felesége kezdtek elhidegülni egymástól, annál melegebb érdeklődéssel fordult azonban a szépasszony felé Kiss őrnagy, aki mindennapos látogatónvá lett a házban. Pinter András százados egy év előtt elköltözött felesége mellől a pesterzsébeti házból. Mindenki azt hitte, hogy ennek az egyedüli oka az, hogy a századost a hajmáskéri légvédelmi osztag parancsnokává nevezték ki. Csak kevesen tudták, hogy Pintérék válópert folytattak egymás ellen s hogy a férj elköltözésének is ez az igazi oka. Kiss Miklós őrnagy a férj távollétében jóformán állandóan az asszony mellett volt, akit menyasszonyának tekintett attól a perctől fogva, hogy a bíróság a múlt év decemberében kimondotta a válást s a szép asszony újra szabad és független volt. Kiss őrnagy csak azért várt a házassággal, hogy a katonatisztekre kötelező óvadékot összegyűjthesse, ami egyetlen akadálya volt egybekelésüknek. Az őrnagy figyelmességekkel halmozta el szíve választottját, tennispályát rendeztetett be neki a házban, autótutakra vitte és

mindennap friss piros rózsákat szállíttatott Radulescu Helénnek,

hogy ezzel is bizonyítsa iránta érzett nagy szerelmét. Végül is Kiss Miklós őrnagy végleg bevonult a pesterzsébeti házba, ahol egyedül maradt a lakásban Radulescu Helén a kisfiával.

Pinter százados azonban nem tudott belenyugodni felesége elvesztésébe,

s a válás kimondása után kéthetenként megjelent a házban. Volt felesége látszólag a legnagyobb gyöngédséggel fogadta. Pintér kisfiával játszadozott ilyenkor s ha távozott, könnyek között búcsúzott el gyermekétől. A szomszédok már egészen természetesnek vették, hogy a szépasszony volt férje és a leendő férj gyakran vannak együtt és senki sem gondolt arra, hogy

**Pintér százados lelkében halálos gyűlölet lángolt szerencsés
vetélytársa ellen s véres leszámolásra készült.**

Egy hónap előtt beteget jelentett a százados és bevonult a József-szanatórium tüdőgondozójába tüdőcsúcsshurutjának gyógykezeltetése céljából. Ezt a betegséget még a harctéren szerezte. Most már innen kért kimenőt és ilyenkor volt felesége házát kereste fel. Legutóbb most vasárnap voltak együtt, az asszony, Pintér és az őrnagy. Mintha semmi sem készülne, mintha Pintér százados nem forralta volna már magában a leszámolás véres módját, vidáman és jókedvűen beszélgettek egymással. Tegnap ismét kint járt a két férfi Pesterzsébeten. Külön-külön voltak az asszonnyal, egymással már nem találkoztak. Pintér kérte a feleségét, hogy halassza el a már küszöbön álló házasságkötését az őrnaggyal. Az asszony tagadó választ adott. Ma reggel megjelent Kiss őrnagy a budakeszi szanatóriumban és drámai beszélgetés folyt le a két férfi között.

— Ezennel bejelentem neked, hogy feleségül veszem Helént, — mondta az őrnagy Pintér századosnak, aki izgatottan, lángoló arccal kiáltotta vetélytársa felé:

**— Ezt pedig minden erővel, még életem árán is meg fogom
akadályozni.**

Kiss Miklós sarkon fordult, és otthagya az izgalomtól reszkető századost. Pintér százados lefutott a szanatórium irodájába és sürgős

távozási engedélyt kért, amit megadtak neki. Ezután sietve kiutazott Pesterzsébetre, ahol tíz óra tájban lépett be volt felesége Kende Kanuth uccai házába. Az asszony meglepetve fogadta, nem volt elkészülve erre a látogatásra. 15 perccel később megérkezett Kiss őrnagy is. A százados és az asszony együtt fogadták a kertben, majd rövidesen bementek az üveges verandába és ott folytatták a láthatóan izgalmas beszélgetést. A lakók azt hallották később, amint az őrnagy ezt kiáltotta Pintér András századosnak:

— Azonnal hagyd el a házat, neked itt már nincs semmi keresnivalód!

A következő pillanatban eldőrdült a revolverlövés. Egy pillanattal később újabb lövés hangzott és Radulescu Helén sikoltozva rohant ki az udvarra:

— Segítség! Vérengzés van benn! Hívják a mentőket!

Több hang nem jött ki az ajkán. Radulescu Helén eszméletlenül esett össze. Idegsokkot kapott. Tóth István házfelügyelő és a felesége futottak be elsőnek a lakásba.

Kiss Miklós őrnagy holtan feküdt a veranda kőkövén. Benn az ebédlőben pedig vérző mellel, kezében még a revolverrel Pintér András százados.

A közelben posztoló rendőr azonnal értesítette a pesterzsébeti mentőket, akik teljes készséggel jelentek meg a helyszínen. Kiss Miklós őrnagyon már nem lehetett segíteni, az egyik golyó a szívét fúrta át, a másik jobbarcán hatolt keresztül. A belső szobában Pintér százados még élt. A szívének irányított golyó célt tévesztett és a

balváll alatt fúródott a testbe. Mikor a mentők megjelentek és a vérző alélt ember kezéből kicsavarták a revolvert, Pintér felkiáltott:

— Nem akarok élni, adják ide a revolveremet, végzek magammal!

A mentőknek nagy nehezen sikerült megfékezni az elkeseredett embert, akit azután életveszélyes sérülésével a Gyáli-úti honvédkórházba vittek. Állapota súlyos, de nem életveszélyes. Annyit tudott csak elmondani, hogy nagyon szerette az asszonyt és nem tudott belenyugodni abba, hogy az őrnagy feleségévé legyen. Radulescu Helént idegrohamai miatt szanatóriumba szállították. A nyomozást a tragédia ügyében a katonai hatóságok folytatták, de Pintér századost és elvált felségét csak holnap lehet kihallgatni, ha állapotuk megjavul, és akkor derül csak teljes világosság a halálos szerelmi tragédia sötét hátterére.

1930_05_15_Magyarország

***Katonai Bizottság Pintér András százados és Kiss Miklós őrnagy
halálos szerelmi drámájának helyszínén***

***A százados Pesterzsébeten agyonlőtte elvált felesége őrnagy-
vőlegényét, azután mellbe lőtte magát — Mikor magához tért, újra
öngyilkos akart lenni***

***Pintérné egyik ájulásból a másikba esett, injekcióval nyugtatták
meg***

(A Magyarország tudósítójától.) Ma délelőtt tíz órakor Pesterzsébeten a Kende Kanuth ucca 48. számú házban katonatisztek között véres szerelmi dráma játszódott le:

Kiss Miklós 38 éves őrnagy meghalt és Pintér András 37 éves százados lőtt sebbel a vállában a Gyáli úti katonai kórházba került.

A dráma háttérében Pintér András elvált felesége, a szép Radulescu Helén áll, aki a pesterzsébeti társaság életében vezető szerepet vitt.

Pintér András százados tizenkét évvel ezelőtt vette feleségül a román származású, szép, fekete leányt. A házasságuk zavartalan és boldog volt, egy kisgyermek is született, aki most kilenc esztendő. A százados a hajmáskéri légi védelmi osztagnak volt a parancsnoka és öt évvel ezelőtt költözött Pesterzsébetre, ahol villaszerű földszintes házat vásárolt. Ez a ház magánosan áll az ucca végén, drótsövénykerítése van. A ház mellett gondozott tenispálya. Pintér századosné modern sportlady volt, szeretett autót vezetni, teniszezni és délelőttönként sportbarátait fogadta, akikkel a saját pályáján teniszezett.

Válóper és új vőlegény

A múlt év közepe táján elhidegültek egymástól a házastársak és röviddel ezután szakításra került a sor. Mint utóbb kiderült, a százados valóban halálosan szerette az asszonyt, mégis elköltözött a közös lakásból és megindították a válópert. Közös beleegyezés alapján indult meg a bontó per, amelyet a múlt évben december végén jogerős ítélettel fejezett be a bíróságnak.

A tervek szerint

Pintérné a válóper után Kiss Miklós őrnagyhoz ment volna feleségül.

Kiss Miklós őrnagy gyakran kijárt a pesterzsébeti házba és a sűrű vendégeskedés nem okozott feltűnést, mert tudták, hogy Kiss Miklós

az új vőlegény. Feltűnt azonban, hogy a közös beleegyezéssel lefolytatott válóper jogerős befejezése után is többször megjelent volt feleségénél Pintér százados.

Pintér századost az események mélyen lesújtották,

betegeskedni kezdett és ez év április 28-án beutaltatta magát a budakeszi József főherceg tüdőszanatóriumba. Az orvosi megállapítás szerint tüdőcsúcsdurutja volt és emiatt állott kezelés alatt.

Ma reggel Kiss Miklós őrnagy, aki a városparancsnokságra van beosztva, elment a budakeszi tüdőbeteg-szanatóriumba és ott felkereste menyasszonyának volt férjét, Pintér századost. Ez idő szerint nem lehet tudni, hogy ez a találkozás hogyan folyt le, csak annyi derült ki, hogy

Kiss őrnagy közölte barátjával és bajtársával, rövidesen megesküszik Radulescu Helénnel.

Azt sem tudják még, hogy a bejelentés után a két katonatiszt hogyan vált el egymástól. Tényként csak annyi állapítható meg, hogy mindketten siettek felkeresni Radulescu Helént.

Tenisz helyett kettős tragédia

Elsőnek Pintér András százados érkezett meg a pesterzsébeti házba. A volt Pintérné éppen az udvarban tartózkodott. Pintér odasietett hozzá és csöndben beszélgetni kezdett vele.

A százados gálaegyenruhájában volt, mellén összes kitüntetéseivel

s a kezén vadonatúj szarvasbőrkesztyű volt. Alig beszélgettek pár percig, megérkezett a jövődöbéli férj, Kiss Miklós őrnagy. A váratlan találkozás mind a három szereplőt meglepte és mind a bárom kényelmetlenül érezhette magát, mert azonnal

besiettek mindhárman a lakásba.

Az udvarról veranda nyílik, abból pedig ajtó a lakás előszobájába. Az előszobából jobbra az uccai fronton a hálószoza van. Ide mentek be mind a hárman. Pár percig beszélgettek, amikor hirtelen kopogtatás hallatszott az előszoba ajtaján. Pintér százados elvált felesége nyitott ajtót,

két tenisznadrágos fiatalember

állt a küszöbön, reketel a kezében. Pintérné pár percig beszélgetett velük, elküldte őket, hogy ma délelőtt nem teniszeznek, aztán ismét becsukta maga mögött az ajtót. Ebben a pillanatban

három lövés dördült el,

amely messzire elhallatszott. Ezután Pintérné sikoltozva kirohant az udvarra és ott beleütközött a szomszéd lakó takarítónőjébe, Bilharz Jánosnéba.

— Azonnal hívja a mentőket, — könyörgött az asszony, aztán sírva fakadt, egész testében remegni kezdett és elájult. A házbeliek rohantak ki az udvarra, felszedték őt és a szomszédos szobába vitték.

A takarítónő kiszaladt az uccára, a sarkon az őrszemes rendőrt értesítette a revolveres drámáról, mire a rendőr a pesterzsébeti mentőket hívta segítségül. Amikor a pesterzsébeti mentők autója pár perc múlva megállt a ház előtt, már nagy tömeg verődött össze az uccán. Több rendőrt kellett hívni, hogy a kíváncsiskodókat távol

tartsák. A mentőorvos besietett a lakásba. A verandából nyíló ajtó mögött, a kis előszobában feküdt a padlón Kiss Miklós őrnagy. Katonablúza tele volt vérrel. A test már mozdulatlan volt és élettelen. A mentőorvos megállapította, hogy

két golyó érte az őrnagyot, az egyik a fején, a másik a szívén találta.

Mindegyik lövés halálos volt.

A hálósobában a díványon feküdt Pintér András százados. A díványon volt a kardja és mellette a tiszti sapka, benne a vadonatúj szarvasbőr kesztyű. A százados a kardja mellé hanyatt esett rá a díványra és a két keze a feje fölött hátraesett. A mentőorvos megvizsgálta és megállapította, hogy

a golyó a szíve fölött a vállába hatolt.

Mingyárt hordágyra fektette, beemelte a mentőautóba és a Gyáli úti katonai kórházba vitte.

A százados másodszor is öngyilkos akart lenni

A százados eszméleténél volt és a mentőautóban érdekelődött is sebesülése iránt. A mentőorvos megnyugtatta.

— A szívemet nem találta, a golyó?

— Nem, a vállába fúródott — mondta a mentőorvos.

A százados ekkor izgatott lett és a revolverét kereste, hogy végezzen magával.

— Öngyilkos akartam lenni és meg akarok halni — mondotta.

A Gyáli úti katonai kórházban Pintér századost azonnal kezelés alá vették. A kórházi jelentés szerint az állapota súlyos, de nem életveszélyes.

A pesterzsébeti mentők elvonulása után a kerületi kapitányságról Matisz rendőr főfelügyelő jelent meg a Kende Kanuth uccai házban, utasította a rendőröket, hogy a katonai bizottság megérkezéséig senkit se engedjenek a szobába.

Pintérné Radulescu Heléu az eset után két órával még mindig nem volt kihallgatható állapotban.

Úgy rekonstruálják az eseményt, hogy Pintér András százados két lövéssel végzett riválisával, Kiss Miklós őrnaggyal és azután öngyilkosságot kísérelt meg.

Katonai bizottság

Délben félegy órakor megérkezett a katonai bizottság a házba, Janki őrnagy vezetésével. A katonai bizottság megérkezése után Pintér százados elvált felesége

újabb ájulási rohamot kapott,

és ezért a pesterzsébeti mentőket kihívták hozzá. Pintérné egy szomszédos szobában feküdt, a mentőorvos megvizsgálta és

idegcsillapító injekciót adott neki.

Az asszony láthatóan megnyugodott és miután állapota kórházi ápolást nem igényel, a lakásán hagyták.

A katonai bizottság bement a lakásba, a holttest fekvéséről pontos jegyzőkönyvi leírást végzett, egy katonaorvos a sérüléseket megvizsgálta és azokról szóló jelentését jegyzőkönyvbe foglalták.

A talált fegyvert is lefoglalták, bűnjelként elviszik.

1930_05_15_Pesti Hírlap

Katonatisztek szerelmi drámája.

Pintér András százados agyonlőtte Kiss Miklós őrnagyot, elvált felesége vőlegényét, azután öngyilkosságot kísérelt meg.

Képeink a képes mellékleten.

A lélekkutatás és az orvostudomány hiába vetkezteti pőrére a szerelem élettermészetét és hasztalan mérsékli a kultúra felvilágosító ereje az emberi szenvedélyeket, időnként el-eldörren a revolver és az elragadtatott érzés halomba dönt minden fejlődést ezen az ingoványos területen. Ha a szívverés őrjöngőn dobol és az agyat előnti a vér, az elvakult elme már nem gondolkodik és lerobog a szörnyű tragédia. Két katonatiszt került így szembe szerdán délelőtt egy pesterzsébeti villában és szerelemföltés vagy keserű elégtétel-keresés arra ragadtatott egy honvéd századost, hogy agyonlője elvált feleségének a vőlegényét. A szíven lőtt őrnagy véres holtteste körött a tragédiává sötétült regény múltban gyökérző rejtélyes szálai kuszálódnak és felfeslik három ember szívének minden rejtett titka. A társadalomnak, a közvéleménynek ugyanis köze van mindehhez abban a pillanatban, amint az eldőrdült revolver megsérti a törvényt és széttépi a magánélet leplét. Az igazságszolgáltatás a törvények értelmében, a közvélemény a megsértett közerkölcs jogán kutatja a sajnálatos tragédia rugóit.

Megbomlik egy házasság összhangja.

Pintér András honvédszázados hét évvel ezelőtt költözött Pesterzsébetre, a határerdő és a Kossuth Lajos utca között húzódó Kende Kanuth utca 48. számú villába, ahol az elmúlt év közepéig lakott feleségével, Radulescu Helénnel és kisfiával, ifjabb Pintér Andrással, aki az idén tölti be kilencedik évét.

A honvédszázados — aki a harctéren egész sor kitüntetést szerzett — a hajmáskéri légi véderőosztálynak a parancsnoka. Éveken át boldog családi életet élt a pesterzsébeti villában.

Elégedett házasságának éveikig tartó összhangja azonban az elmúlt esztendőben megszakadt

és annyira elhidegült a házastársi viszony a korábban elégedetten élő élettársak között, hogy elhatározták házasságuk felbontását.

Pintér András százados, aki Hajmáskéren teljesít szolgálatot, elköltözött a pesterzsébeti villából és féléven keresztül meg sem látogatta a feleségét.

A bíróság 1929 decemberében elválasztotta a házastársakat.

A százados azóta csak havonta egyszer kopogtatott be a pesterzsébeti kertes villába, hogy kisfia iránt érdeklődjék. A volt házastársak a találkozások alkalmával nyugodtan elbeszélgettek és az elvált asszony bizonyára azt hitte, hogy volt férje már belenyugodott sorsába.

Radulescu Helén élénk társadalmi életet élt és szépségével sok bámulót vonzott maga köré. Míg az elvált asszony vidáman töltötte napjait a tennispályán és a társaságban, férje, Pintér András százados megbetegedett és tüdőbántalmakkal a budakeszi szanatóriumba került. Két hónapja ápolták itt a katonatisztet és már a javulás útján volt egészségi állapota, szerdán azonban váratlan

esemény történt, amely felborította a világháborúban megviselt idegzetének egyensúlyát.

A vőlegény meglátogatja a volt férjét

Egy autótaxi állt meg szerdán reggel kilenc óra tájban a budakeszi szanatórium kapuja előtt. Kiss Miklós honvédőrnagy érkezett a gépkocsin és Pintér András százados szobáját kereste. A harmincnyolc éves honvédőrnagy, aki egy évvel idősebb Pintér századosnál és a budapesti városparancsnokságon teljesített szolgálatot, a válás óta sűrűn járt a pesterzsébeti villába.

Az őrnagy, aki a volt férjnek harctéri bajtársa és barátja volt, beleszeretett Radulescu Helénbe

és a pesterzsébeti társaságban már régóta tudták, hogy házasság fejlődik a gyakori látogatásból. A százados elvált felesége és az őrnagy közben eljegyezték egymást, de az eljegyzést titokban tartották és így nem tudott arról a budakeszi szanatóriumban tartózkodó Pintér százados sem.

Most, hogy az eljegyzés után már a házasság megkötésére került a sor, Kiss Miklós őrnagy bekopogtatott a budakeszi szanatóriumba, hogy a tervezett házasság hírét közölje a volt férjjel. Pintér András százados szobájába vezették az őrnagyot és az egykori harctéri bajtársak barátságosan üdvözölték egymást. Kiss Miklós néhány percig beszélgetett a századossal és csakhamar rátért látogatása céljára. Elmondotta Pintér Andrásnak, hogy

eljegyezte elvált feleségét és bajtársi, valamint katonatiszti kötelességének tartja, hogy házasságkötési tervükről értesítse a volt férjét.

Ezt — úgymond — annál is inkább meg kellett tennie, mert a pesterzsébeti villában él a százados kilencéves fia, akinek a sorsát szintén befolyásolja a tervezett házasság.

Kiss Miklós őrnagy rövid beszélgetés után eltávozott a szanatóriumból.

Pintér András százados, alig hogy az őrnagy elment, felöltötte katonai zubbonyát, fölcsatolta kardját, fehér kesztyűt húzott és autótaxit rendelt. Mikor a pirostaxi megérkezett, beleült és komoran mondogta a soffőrnek:

— Pesterzsébet, Kende Kanuth utca 48.

A gépkocsi Pesterzsébet felé robogott és amint a város határához érték, a százados idegesen és türelmetlenül ösztökélte a gépkocsi-vezetőt, hogy gyorsabban hajtson.

Egy asszony és két férfi

Valamivel tíz óra előtt a pirostaxi megállt a Kende Kanuth utcai villa előtt, amelynek kertjében derűsen illatoztak a virágok a májusi napfényben. Pintér százados, amint a virágokkal teli kertbe lépett, ott találta feketeszemű, fekete hajú, bubifrizurás feleségét, aki a tavaszi reggelen a virágágyak között sétált a villa kertjében. Az elvált asszony barátságosan fogadta férjét s meglepetését palástolva beszélt vele, de annál inkább meglepődött, amikor pár percig tartó beszélgetésüket egy megálló gépkocsi zökkenése szakította félbe.

Ismét autó állt meg a villa előtt és Kiss Miklós őrnagy, a vőlegény lépett be a kertbe.

A két katonatiszt hidegen üdvözölte egymást és néhány percig az asszony társaságában beszélgetett az üveglakos nagy veranda előtt.

Két teniszruhás fiatalember nyitott be ekkor az udvarba és teniszzjátékra kérte Radulescu Helént. Az elvált asszony közölte a

két fiatalemberrel, hogy most nincs ideje a játékra, volt férje és vőlegénye pedig ekkor a verandára ment és belépett a négyszobás lakás előszobájába, ahonnan ajtó nyílik az utcai oldalon fekvő hálósobába.

Három revolverlövés.

Radulescu Halén elbúcsúzott a két hófehérbe öltözött fiatal-embertől és lemondva a délelőtti tenniszről, a ház felé sietett a férfiakhoz. Abban a pillanatban, amikor a veranda ajtaján keresztül az előszobába nyitott,

revolverlövések dördültek el.

Az elvált asszony, elengedve a kilincset, ájultan esett össze a verandán, az előszoba ajtajában, az ajtó másik oldala mellé pedig holtan zuhant a padlóra Kiss Miklós őrnagy.

Két golyó találta el az őrnagyot, a golyók közül az egyik a szívét ütötte át, a másik pedig a füle mellett a jobb arccsontját fúrta keresztül.

A virágos veranda félig nyitott ajtaja mögött baloldalára fordulna, kinyújtott karokkal, halotthalvány arccal nyúlt el az őrnagy teste a kis előszoba padlózatán. Mellén a kitüntetések egész sora alatt

véres folt piroslott zöld zubbonyán.

A gyilkos revolvergolyó itt szaladt mellébe... A földön két kilőtt hüvely és két golyó hevert.

A hálószoza pamlagán szintén véresen átlőtt vállal, mozdulatlanul feküdt Pintér András százados, aki önmagára lőtt. Frommer pisztolya pedig a kályha közelében hevert a padlón.

A fegyverdörrenések váratlan és riasztó zaja kihallatszott az udvarra és az utcára is. Bilharz Jánosné takarítónő, aki a házban tartózkodott, a revolverlövések zajára kirohant az utcára és kétségbeesetten mondta el a Kossuth Lajos tér sarkán álló rendőrőrszemnek. 8 hogy a Kende Kanuth utca 48. számú villában revolverlövések hangzottak el.

Alig telt el néhány perc, nagy tömeg verődött össze a kertes villa vaskerítése körül. Járókelők, piacról haza igyekvő, kondás asszonyok, kosárral a karjukon, gyermekek és felnőttek csoportosultak a villa előtt és kíváncsian tudakolták, hogy mi történt a villában.

„Mindennel leszámoltam.“

A rendőr azonnal intézkedett és csakhamar megérkeztek a pest-erzébeti mentők, akik besiettek a villa utcai szobájába és a pamlagon hátravetett kezekkel fekvő Pintér András századost emelték a hordágyra, miután megállapították, hogy

Kiss Miklós őrnagy már halott.

A mentőorvos feltépte a százados zubbonyát, s megállapította, hogy a golyó a bal válla alatt fúródott be a testébe. A mentők a mentőautóba tették a századost és elindultak vele a katonai kórházba.

— Halálos a sérülésem? — kérdezte a százados a mentőorvostól a gépkocsiban.

— Reméljük, hogy életben marad, a golyó a vállába fúródott — felelte megnyugtatón az orvos.

A százados e szó hallatára valósággal idegrohamot kapott és kiáltozni kezdett:

— **A revolveremet, adják ide a revolveremet, nem akarok tovább élni. Mindennel leszámoltam,**

— kiáltozta a százados.

A mentők csak nehezen tudták lecsendesíteni Pintér Andrást, akit aztán egy gépkocsin bevitték a Gyáli-úti helyőrségi kórházba. Pintér András százados sebesülése súlyos, de nem életveszélyes.

Négy lövés - három találat

A rendőri bizottság is csakhamar megérkezett, mivel azonban a véres tragédia szereplői katonatisztek, a rendőrség egyelőre csak arra ügyelt, hogy a szörnyű dráma színhelye változatlan maradjon. Várták a katonai bizottságot. Dél felé közeledett az idő, amikor a katonai bizottság is megérkezik a Kende Kanuth utcai villába és megkezdte a vizsgálatot.

A szörnyű dráma egyetlen szemtanúja, Radulescu Helén, Pintér András honvédszázados elvált felesége, idegrohamot kapott és görcsös állapotban feküdt, így a vizsgálóbizottság ki sem hallgathatta,

holott csak ő tudná megmondani, mi előzte meg a három revolverlövést. A helyszín megsejmlélése után kialakult vélemények szerint Pintér András százados négyszer lőtt revolverével és

a négy lövés közül kettő halálra sebezte Kiss Miklós őrnagyot.

Egy lövés csütörtököt mondott, a negyedik golyóval pedig önmagát sebesítette meg a százados. Pintér András miután lelőtte az őrnagyot, a mellének fordította fegyverét és abban a hitben dőlt

véresen, ájultan a szomszédos szoba pamlagára, hogy szíven lőtte magát.

1930_05_15_Ujság

Két tiszt halálos végű szerelmi drámája Pesterzsébeten

Revolverharc az elvált feleségért — Pintér András százados agyonlőtte Kiss Miklós őrnagyot, azután golyót röpített a mellébe

Megdöbrentően véres tragédia történt szerdán délelőtt a pest-erzsébeti villanegyed legszebb nyaralójában. Egy százados két lövéssel leterítette legjobb barátját, egy őrnagyot és azután önmaga ellen fordította a fegyvert. Az őrnagy azonnal meghalt, a százados életben maradt. A dráma oka a féltékenység. A százados, bár elvált a feleségétől, továbbra is szerette a nőt és nem bírta elviselni azt a gondolatot, hogy volt felesége a barátjához menjen nőül.

Pintér András, akkor még főhadnagy, tizenkét év előtt vette feleségül Radulescu Helént. A gyönyörű szép fiatal leány a régi, előkelő és dúsgazdag Radulescu gyógyszerész família sarja. A legrégibb budai gyógyszertár volt Radulescuéké. Több mint száz éven keresztül apáról-fiúra szállt a gyógyszertár. Radulescu Helén apja, Radulescu György 1911-ben a Tárnok utcában gyönyörű háromemeletes házat építtetett, amelynek különleges építkezési módja adott megfelelő keretet a régi patikának. A gyógyszerészt 1920-ban elragadta a spanyolnátha. A család a gyógyszertárat bérbe adta Élő István gyógyszerésznek, aki azután 1921-ben végleg meg is vette az üzletet. Ugyanakkor a Tárnok utcai házat is eladta a család az Erzsébet Alapítványnak.

Harmonikus élet, azután válóper

Pintér eleinte igen boldog és harmonikus életet élt feleségével. Háromévi házasság után született fiúgyermekük, akit az apa és az anya imádásig szerettek. A Tárnok utcai ház eladásából kapott pénzen vettek házat Pesterzsébeten, a Kende Kanuth utcában. A villaház ötszobás, fényűző eleganciájú lakásában laktak a századosék, a ház másik két lakását kiadták. Rövid idő múlva megvásárolták a szomszédos telket is, és azon tenispályát csináltak. Pintérné szenvedélyes sportlady volt. Férje is szerette a sportot és a pesterzsébeti előkelő ifjúság állandóan a Pintér-villában teniszezett. Egy időben autót is tartottak, mert az asszony igen nagy kedvet kapott az autóvezetéshez.

Másfél éve a házastársak között elhidegült a viszony. Közös megegyezéssel nyújtották be a válópert, és néhány hónapja a bíróság törvényesen el is választotta őket. Pintér századosnak testi-lelki jó barátja volt Kiss Miklós őrnagy. Az őrnagy gyakran járt a házhoz és Pintérék mindig a legnagyobb szeretettel fogadták. Már a válóper folyama alatt beszéltek, hogy Kiss Miklós elveszi az asszonyt. Az őrnagy sem titkolta, hogy a válóper befejezése után elveszi az asszonyt. A család összes barátai és ismerősei tudtak a készülő házasságról, csak Pintér százados nem tudott róla. A válóper után a százados továbbra is igen gyakran megjelent a Kende Kanuth utcai villában s a legjobb viszonyban volt elvált feleségével, kilencéves kis fiacskájával pedig, óraszámra eljátszott és hancúrozott. Ugyancsak sűrűn ellátogatott a villába a régi jó barát, Kiss Miklós őrnagy. A válóper után az asszony testvére, Radulescu György, a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének tisztviselője költözött nővéréhez. Igen gyakran látták az asszonyt, a volt férjet, az őrnagyot, Radulescu Györgyöt és a kisfiút a legmeghittebb barátságban, kedélyes hangulatban szórakozni, vagy vacsorázni. Soha semmiféle vita, félreértés, perpatvar nem volt. Nagyszombaton a feltámadási körmeneten az asszony és az elvált férj együtt vettek részt és vezették kezénél a kisfiút.

A budakeszi megbeszélés

Néhány napja Kiss őrnagy elérkezettnek látta az időt, hogy dülőre vigye a házasság tervét és a függő kérdéseket elintézzé. Pintér százados legutóbb Hajmáskéren teljesített szolgálatot, de nemrégiben betegeskedni kezdett és a budakeszi katonai tudószanatóriumba vétette fel magát.

A szanatóriumban kereste fel a századost az őrnagy és ott közölte vele, hogy elvált nejét feleségül akarja venni. Pintér látszólag nyugodtan fogadta az értesítést. A két tiszt között legalább is semmi vita vagy hangos jelenet nem volt. Ezóta azonban Pintér nem volt kinn Pesterzsébeten.

Kedden délután Kiss őrnagy ismét felkereste Pintér századost a budakeszi szanatóriumban. Arra kérte, hogy szerdán délelőtt jöjjön el volt feleségének lakására és hármasan tárgyalják meg azokat a kérdéseket, amelyek a kisfiú nevelésére és jövőjének biztosítására szükségesek. A két férfi között ekkor sem történt semmiféle szóváltás. Látszólag a legjobb barátságban váltak el azzal, hogy Pintér szerdán kimegy Pesterzsébetre, gyermekének jövőjét megbeszélni.

A végzetes út

Hogy Kiss őrnagy miért jelent meg szerdán korán reggel ismét a szanatóriumban, azt egyelőre nem tudni. Szerdán reggel kilenc óra tájban ismét felkereste Kisst Budakeszin. Néhány perces beszélgetés után el is távozott. Pintér százados ezután a szanatórium parancsnokához ment és engedélyt kért tőle, hogy azonnal eltávozhassék a szanatóriumból. Az engedélyt meg is kapta. Autón jött be a városba, ahol taxiautót fogadott és Pesterzsébetre vitette magát. Tíz óra tájban érkezett meg a Kende Kanuth utcába. Az asszony a verandán állott. A volt férj és az asszony barátságosan üdvözölték egymást, beszélgettek, majd kijött a szobából a kisfiú, akit Pintér az ölébe vett,

összevissza csókolt, majd futkosni kezdett vele a kertben. Néhány perc múlva megérkezett az őrnagy. Hármában bevonultak az ebédlőbe. Talán tíz percig beszélgettek, amikor megérkezett két fiatalember, akik a tenispálya ügyében akartak beszélni az asszonnyal. Az asszony kijött a szobából, néhány percig beszélgetett a két fiatalemberrel és azután visszatért.

Három revolverlövés

Közben történt a férfiak között valami, amit még nem tudnak. Ahogy az asszony a fiatalemberektől elbúcsúzott és vissza akart térni az ebédlőbe, három revolverdörrenés hallatszott. Az asszony sikoltozva rohant ki a kertbe:

— Segítség! Hívják a mentőket!

Vissza akart futni a lakásba, de a veranda ajtajában ájultan esett össze. A lövések zajára a szomszédok is összefutottak, benéztek az ajtón, értesítették a posztos rendőrt és a mentőket.

A veranda és ebédlő közötti előszoba padlóján feküdt véresen Kiss őrnagy. Az ebédlőben pedig, a fotelben, ugyancsak eszméletlenül, véresen hevert Pintér. Percek alatt érkeztek meg a pest-erzsébeti mentők. Kiss őrnagyon már nem segíthettek. Két golyó érté. Egyik a fejébe, a másik az alsótestébe hatolt. Mindegyik külön-külön is halált okozott volna. Pintér százados szíven akarta löni magát, de a golyó elcsúszott és a vállába hatolt. Amikor a mentők megérkeztek, visszanyerte eszméletét. Kétségbeesetten vette tudomásul, hogy még él és a revolverét kereste, hogy agyonlője magát. Ebben természetesen megakadályozták és a mentők a Gyáli úti helyőrségi kórházba vitték.

A helyőrségi kórházban a századoson azonnal műtétet hajtottak végre. Sérülése bár súlyos, de nem életveszélyes. Délután már

annyira javult állapota, hogy ki is hallgathatták. Janky őrnagy hadbíró vezetésével katonai bizottság szállt ki a helyőrségi kórházba és kihallgatták Pintér századost. Pintér részletesen elmondotta tetteinek okát. A bizottság ezután a tett színhelyére szállt ki és helyszíni szemlét tartott, úgy Pintér vallomásáról, mint a helyszíni szemléről pontos jegyzőkönyvet vettek fel és a gyilkos fegyvert is lefoglalták és bűnjelként vitték el.

Az asszonyt még nem lehetett kihallgatni

Radulescu Helént a késő esti órákig nem hallgathatták ki. A szerencsétlen asszony egyik ájulásból a másikba esik, állandó ideg-rohamai vannak, úgy, hogy az orvos és testvérbátyja őrzik és ápolják.

A bizottság által kihallgatott tanúk azt állítják, hogy a két tiszt között soha semmiféle szóváltás sem volt. Egyik tanú arról tud, hogy amikor Kiss Miklós közölte Pintér Andrással, hogy volt feleségét eljegyezte, arra kérte a századost, hogy a barátság ne szakadjon meg közöttük. A szomszéd lakás takarítónője, aki a dráma pillanatában az udvaron tartózkodott, előzetesen semmiféle szóváltást vagy hangos beszédet nem hallott. Egy tanú, aki vallomása szerint, tíz óra tájban ment el a villa előtt, látta, hogy Pintér százados az autót nem a Kende Kanuth utcában, hanem a szomszédos Angyal utcában állította meg, felindultan lépett ki a kocsiból és mialatt a villa kapujáig ért, a kezével olyan módon nyúlt a zsebéhez, mintha revolverét tapogatná. Ezzel a tanúvallomással szemben azonban az összes többi tanú azt vallják, hogy a százados nem volt izgatott és a beszélgetés a legnyugodtabb hangon indult meg. Minden valószínűség szerint a drámát az okozta, hogy mialatt az asszony kiment, hogy a fiatalemberekkel a tenispálya ügyében tárgyaljon, azalatt bent a szobában Kiss őrnagy valami olyan megjegyzést tehetett, ami felingerelte a századost, hogy előrántotta fegyverét.

Kiss őrnagy holttestét a helyőrségi kórház halottas kamrájába vitték. Az eljárást úgy a katonai hatóság, mint a rendőrség folytatja.

1930_05_16_Pesti Napló

Tétényben Radulescu Helén betegágyánál

Mi okozta a pesterzsébeti katonatiszti tragédiát s hogyan játszódtott le az őrnagy és százados halálos párharca?

(*Saját tudósítónktól.*) Szerda délután autó állott meg az előtt a pesterzsébeti villa előtt, ahol lejátszódtott Pintér András százados és Kiss Miklós őrnagy revolveres tragédiája. Kiss Miklós őrnagy holtteste már kiterítve a helyőrségi kórház hullakamrájában, Pintér András pedig válságosra fordult állapotban fekszik a Gyáli úti katonai kórház egyik ágyán.

A tétényi villában

Az autó Pintér százados volt feleségéért, Radulescu Helénért jött. Rokonai vitték ki az autón az egyik ájulásból másikba eső asszonyt és kilencéves kisfiát Budatéténybe. A dráma megtörténtét követő órákban az asszony előkelő rokonsága előbb úgy határozott, hogy az ideggörcsökben fetrengő Radulescu Helént szanatóriumba szállítják. Később azonban eltekintettek ettől és az asszonyt Budatétényben lakó egyik nagynénjéhez vitte ki az autó. Orvosi kísérettel történt kiszállítása. Útközben háromszor is injekciót kellett adni a teljesen összetört asszonynak, akit, amikor kiemelték az autóból, nagy ájulásából a végén úgy kellett fellocsolni.

Az összevissza dobált villák között nehezen találni reá Miklauzics Adolfné villájára. Az úri villa valóságos kis kastély. Hatalmas kertjére néznek a fehér ablakok, amelyek közül kettőn betéve a spaletta.

Inas fogad, a méltóságos asszonyt kéretjük. Az inas nem teszi be maga mögött egészen az ajtót. És a következő pillanatban ideg-szaggaló jajkiáltás vág ki:

— Ki az? Jaj Istenem...

A betett spalettájú ablakok mögött fehér megvetett ágyban fekszik még mindig eszméletét vesztetten a pesterzsébeti katonatiszti dráma hősnője, Radulescu Helén. Ágya előtt ott kuporog, két ártatlan szemében csupa rémülettel és könnyes arccal, Pintér századosék kilencéves fia. A volt századosné tegnap reggel óta egy falatot nem vett magához és amióta kihozták a villába, azóta is egyik merevgörcs a másik után rángatja a fiatal, szép barna asszonyt. Olykor élesen fel-felsikolt és segítség után kiáltozik.

Az ágya körül állók tehetetlenek az asszony nagy bajával szemben. Minden két órában jön az orvos, hogy injekciót adjon. Napokig teljesen kilátástalan, hogy ki lehessen hallgatni Radulescu Helént. Az orvos máris értesítette erről a katonai hatóságokat, egyben azt a kérelmét terjesztette elő, hogyha napok múlva mégis sor kell, hogy kerüljön az asszony kihallgatására, ez csakis orvosi asszisztenciával lesz lehetséges.

A nagybeteg asszony

A katonai hatóságok és az első nap nyomozási munkáját végző katonai bizottság előtt lényegében felderítetlen maradt, hogy mi is volt az igazi kirobbantó oka a megdöbbentő katonatiszti drámának. Kiderítetlen eddig az is, hogyan játszódtott le az izgalmas párharc Kiss Miklós őrnagy és Pintér András százados között, a százados volt feleségének lakásán.

Radulescu Helén még semmit nem tudott elmondani. Édesanyja, akivel együtt lakott a villában, tegnap délelőtt egymásután két revolverdörrenést hallott, aztán leánya hangos kiáltását:

— Mama, segítség!

Amikor Radulescu Helén édesanyja berohant, leánya már ájultan feküdt a szalon nagy szőnyegén. Az édesanya halálra rémült, hogy a rettenetes lövöldözés közben, amit hallott, leányát is leterítette az egyik golyó. Akkor Kiss Miklós őrnagy már holtan feküdt elbukva az előszobában, Pintér százados pedig súlyosan megsebesülten a hálószoba szelóján.

Radulescu Helén, amikor egy-egy pillanatra magához is tér az ideggörcsökéből, tetován néz körül. Öntudatlan felkiáltásaiból és jajgatásaiból megtudták már a körülötte állók, hogy az asszony tudja, hogy vőlegénye, Kiss Miklós őrnagy halott. Volt férjét, Pintér századosot még öntudatlan állapotában sem emlegette eddig egyetlen szóval sem.

A házbeliek tőlünk tudják meg, hogy a százados állapota ma délelőtt váratlanul súlyosra fordult. Egyetlen szóval sem mertek eddig érdeklődni az asszonynál a történetek iránt.

A százados szörnyű fenyegetései

Pintér százados mindig féltékenykedett feleségére s végül a dolgoknak oda kellett jutniok, hogy megtörténjék a válóper a századosék között. Pintér százados azonban továbbra is szerelmes maradt tőle elválasztott feleségébe. Számtalanszor kijelentette, hogy senkinek nem hajlandó átengedni az asszonyt, minden válóperi ítélet mellett sem. Radulescu Helén szerette Kis Miklós őrnagyot. Az őrnagynak a legkomolyabb szándékai voltak az elvált fiatal asszonnyal, már ismeretségük első percétől kezdve. Az őrnagy kijelentette a rokonság előtt is, hogy Radulescu Helént feleségül óhajtja venni.

Ott volt azonban a nagy akadály, a volt férj. Pintér százados, aki több alkalommal az asszony tiltakozása ellenére fölkereste volt feleségét, unos-untalan azt emlegette, hogy olyan családirást a világ

még nem látott, amilyent ő fog elkövetni, ha az asszony csak el is meri magát jegyezni az őrnaggyal.

— Lelöllek téged, le az édesanyádat, le a kisfiamat és a pisztolyomban maradt utolsó golyó az én szívemet fogja keresztülfúrni.

Esküdözve hangoztatta ezt állandóan az ideges, betegtüdejű Pintér százados.

Radulescu Helén komolyan vette volt férje fenyegetését, és amikor az őrnagy unszolta, hogy mikor történik meg hivatalos eljegyzésük, csak ezzel a fenyegetéssel hozakodott elő mindig.

— Érzem, — mondogatta az asszony — András válóra fogja váltani szörnyűséges fenyegetéseit.

Kiss Miklós őrnagy azonban végül mégis csak győzött és két héttel ezelőtt a legnagyobb titokban eljegyezte Pintér András volt feleségét.

Halálos tavasz

A minden ízében becsületes katonaember jóérzését azonban bántotta az, hogy titkolnia kell vőlegénységét. Hiába kérlete menyasszonya, hogy egyelőre egy világért el ne árulja az eljegyzést, Kiss Miklós szerdán délelőtt az asszony tudta nélkül autón kirobogott a budakeszi szanatóriumba az ott ápolt Pintér századoshoz. A szanatóriumi betegszobában azután közölte tisztársával vőlegény voltát.

A szanatórium előtt állt egy autótaxi. Amikor Kiss őrnagy párperces látogatása után autótaxijával visszaindult, pár pillanat múlva rohant le a lépcsőkön Pintér százados és a szanatórium előtt várakozó autótaxiba dobta magát azzal, hogy a taxi kövesse az őrnagynak előttük haladó kocsiját.

Ezután játszódtott le a dráma, amiről majd csak Radulescu Helén tud beszámolni.

A szép fekvésű, csupa tavaszba zöldült fa és virágoskert. Buda-tétényen senki sem tudja, hogy a pesterzsébeti dráma hősnője a villáiban tartózkodik. Még a szomszédok sem. Az sem tűnik fel senkinek, hogy az orvos annyit jár most az úri villába.

Valamikor boldog napokat töltöttek itt évekkel ezelőtt Pintér századosék. Boldog volt akkor az asszony, boldog a százados. De akkor még csak totyogni tanult a most kilencéves kis Andris fiúk.

A kiszenvedett Kiss Miklós őrnagy már most is édesapja volt a kisfiúnak. Szegényke igazán nem tudott választani, kit szeressen jobban: András apukát-e, vagy Miklós bácsit, a jövőendő apukáját.

Míg künn a villa kertjében beszélgetünk a megdöbbenő drámáról, hirtelen félbe kell szakítani a beszélgetést. A házbelieket újból ijedten hívják be a betegszobába.

Péntek reggel, ha addig nem tér magához Radulescu Helén, orvosi beavatkozással megkezdik mesterséges táplálását.

Mindenki meggyötört és rémült tekintetű a budatétényi villában, csak a villa kapuja mellé láncolt hatalmas házörző unatkozik és ásít nagyokat a hegyek mögött lenyugvó napra.

1930_05_18_Uj Barázda

Ezerfőnyi érdeklődő közönség jelenlétében temették el szombaton délután Kiss Miklós őrnagyot

A temetési szertartáson az elhunyt menyasszonya, továbbá három nővére és mintegy száztagú honvédtiszti küldöttség vett részt

(Az „Uj Barázda,” tudósítójától.) Szombaton délután négy órakor volt a farkasréti temetőben a szerencsétlen véget ért Kiss Miklós őrnagy temetése. A gyászszertartásra már a koradélutáni órákban igen nagyszámú, mintegy ezerfőnyi érdeklődő közönség gyűlt egybe. Pontosan négy órakor felvonult a kivezényelt legénységi díszőrség, amely sorfalat állott a ravatalhoz vezető út jobb és baloldalán. A

rohamsisakos katonák között az elhunyt őrnagy bajtársai sorakoztak fel igen nagyszámban.

A díszesen felravatalozott koporsó körül az elhunyt őrnagy legközelebbi hozzátartozói foglaltak helyet, a koporsó fejénél a roskadozó Radulescu Helén, az elhunyt menyasszonya, akit jobbról és balról fivére, Radulescu György és Miklauzics Ferenc jogszigorló, az úriasszony unokaöccse, támogattak. Közvetlenül mögötte a Miklauzics család háziorvosa állott, állandó készenlétben, hóna alatt orvosi műszertáskájával. Ugyancsak a koporsó körül zokogtak Kiss Miklós őrnagy nővérei is: Kiss Margit, férjezett Kurz Sándorné, Kurz Sándor vezérkari ezredes felesége, továbbá Kiss Klementina és Kiss Zsófia. A temetési szertartást Kalló Ferenc tábori főlelkész végezte. A beszentelés után a temetési szolgák kihordták a ravatalos házból a koszorúkat, utolsónak Radulescu Helén koszorúját, amely ezt a felírást viselte: „Felejthetetlen jó Miklósomnak — menyasszonyától.

Ezután megindult a halottas menet a Farkasréti temető egyik messzebb fekvő része felé, ahol Kiss Miklós őrnagy sírhelyét kijelölték. Elöl a katonai honvédszenekar haladt, amely a gyászmenet alatt Beethoven gyászindulóját és egyéb gyászdalokat játszott, azután következett a lelkész, kíséretével, majd a két feketelovas halottas díszhintó, tetején a számtalan koszorúval. A halottaskocsi után lépkedett Radulescu Helén, két kísérőjének karjaiba dőlve és szinte elaléltan. Közvetlen mögötte lépkedtek a Kiss nővérek, majd a nagyszámú tiszti küldöttség tagjai.

A sírhoz érve, a lelkész még egyszer megáldotta az elhunytat, majd átadták az őrnagy hozzátartozóinak az elhunyt kardját, tiszti sapkáját és vörös párnára elhelyezett öt kitüntetését. Ezután következett a gyászszerartás legmegrázóbb része: a halott elfölde-lése... Amikor az első göröngyök a koporsó deszkájára hullottak, Kurz Sándorné, az elhunyt nővére, fájdalmasan és élesen felsikoltott és férfitrokonai a szó szoros értelmében alig tudták visszatartani attól,

hogy a nyitott sírgödörbe ne ugorják. Radulescu Helén, az elhunyt menyasszonya ugyanekkor térdre roskadt és két férfikísérője úgyszólván erőszakkal vonszolták el a sírtól. Döbbenetes és megrázó pillanatok voltak és a közönség is szemmel láthatóan meghatódott: komoly és nagyrangú tisztok könnyeiket törölgették.

Néhány perc múlva már csak egy igénytelen kis fakereszt jelezte, hogy hol nyugszik a pesterzsébeti tragédia áldozata.

1931_01_18_Esti Kurir

A HALÁLRA ÍTÉLT PINTÉR SZÁZADOS ELVÁLT FELESÉGÉNÉL

***Radulescu Helén unokanővére cáfolja a halálra ítélt Pintér
százados védőjének vádjait***

***Hogyan él Radulescu Helén a pesterzsébeti villában —
Kézimunkázással keresi meg a kenyerét — Nem vádolni akarta volt
férjét a bíróság előtt, csak az igazat mondta***

Halálos ítéletet hirdettek tegnap a legfelsőbb katonai törvényszéken. Egy százados állt bírái előtt, mert fellebbvalóját, Kiss Miklós őrnagyot agyonlőtte. Bármennyire is Pintér András századosot sújtja legjobban az ítélet, hiszen ha nem kap kegyelmet, tiszti rangjától megfosztva, akasztófára kerül,

**a főhőse ennek a rejtélyes és furcsa tragédiának mégsem ő,
hanem az asszony: Radulescu Helén, Pintér százados elvált
felesége.**

Ömiatta dördült el a gyilkos fegyver...

A pesterzsébeti villában

Radulescu Helénről a gyilkosság megtörténte óta nem beszélt senki, csak most figyeltek fel rá újra, hiszen a

**tízestendős börtönbüntetést kötél általi halálra változtató ítélet
javarészt az ő vallomásán alapszik.**

Valóságos vádirat ez az asszony ellen, akinek vallomása sorsdöntő lett most már nemcsak egy ember, az áldozat, hanem a gyilkos életében is.

Védekezzen Radulescu Helén, ha akar, a védő előadása ellen, aki a főtárgyaláson azzal vádolta meg, hogy rosszul tette, az elsőfokú bíróság előtt hamis vallomást tett.

A pesterzsébeti Kende Kanuth utcai földszintes villa még mindig úgy fest, ahogy 1929 májusában, mikor az egyik kertre néző szobában megtörtént a gyilkosság. A redőnyök valamennyi ablakon lehúzva, sehol egy lélek. Pedig biztos, hogy

**mögöttük ott lakik, ott él Radulescu Helén, tízéves kisfiával,
édesanyjával, fivérével és annak feleségével.**

—, Hellivel nem lehet beszélni! — utasít vissza csendesen az édesanyja, egy fehérhajú öregasszony.

A kérdésekre azonban mégis csak érkezik válasz. Ha Radulescu Helénnel nem is lehet beszélni,

**ha a lehúzott redőnyű szobák mélyén egyik sírógörcsből a
másikba is esik, beszél helyette az unokanővére,**

Miklauzics Adolfné, a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezete volt alelnökének a felesége. Tudvalevő, hogy az ő nagytétényi villájába

vitték ki Radulescu Helént a tragédia bekövetkezése után és csak néhány héttel ezelőtt tért vissza a pesterzsébeti házba, amelynek minden bútora olyan szomorú emlékekről beszél.

— Helli idegállapota nem engedi meg, hogy beszéljen — mondja az unokanővér —, de mit is mondhatna?

**Azt, hogy még ma is, a borzasztó tragédia megtörténte óta
idegcsillapítókból él, hogy azóta sem volt még egy nyugodt
éjszakája?**

Hogy a hátralévő életét már csak a gyermekének akarja szentelni ez a huszonnyolc éves asszony, aki mögött már annyi tragédia rejtőzik? Az urak már mindent tudnak, eleget írtak róla az újságok. A

vádakról pedig ne beszéljünk.

Egy asszony nem tud védekezni férfiak vádjai ellen...

Beszél az unokanővér a vádokról

Ahogy azonban mégis a legfelsőbb honvéd-főtörvényszék tárgyalására, az ott elhangzott beszédekre és főleg a védő előadására terelődik a szó, Miklauzicsné mindjobban belemelegszik és mintegy a Radulescu Helén szerepét vállalva, elmond mindent.

— Azt mondják, hogy Helli valótlan vallomást tett? Ez nem igaz!

**Ő csak az igazat mondotta el és még itt is elhallgatta azt a
rengeteg szenvedést, amelyen a Pintér százados mellett eltöltött
tíz esztendő alatt keresztülment.**

Csak az igazat mondotta el minden kommentár nélkül, a vallomás mérlegelése nem az ő kötelessége. Eskü alatt kellett vallania,

azt mondta el: ami igazság.

Könnyű mindent a nőre kenni, azt mondani és azt írni, hogy kacér volt, kikapós és hogy az asszony az oka a tragédiának!

De azt nem mondta, nem írta senki, hogy Helli otthon ült egész életén keresztül és hogy a törvényes válást megelőzően már hosszú ideig különváltan éltek és csak a gyerek miatt volt hajlandó hosszas könyörgésre visszamenni az urához.

Akkor nem fogadott el egyetlen fillért sem az urától,

kézimunkázással kereste meg a kenyerét, éppen úgy, mint most is.

Nem akart Pintér százados pénzéből élni a válóper után sem. amelyet pedig,

a férj hibájából bontottak fel

azoknak az igen nyomós bizonyítékoknak alapján, amelyeket a törvényszék előtt elmondott. Nem kért egy fillér nőtartást sem, pedig kérhetett volna. De ő a válás után sem akart semmit sem elfogadni Pintértől.

— Csak a gyerek után kap száz pengőt havonta és ezt az összeget utolsó fillérig a gimnazista kisfiú neveltetésére fordítja...

— És most?

Egy fillér nélkül maradt itt az asszony

— A tragédia után — hangzik a válasz —, változatlanul folyósították ezt a pénzt Pintér fizetéséből. Most azonban, hogy a legfelsőbb honvédtörvényszék ítélete megfosztotta rangjától a századost, — nem tudjuk mi lesz.

Egy fillér nélkül, minden kereset nélkül marad itt az asszony a család támogatására utalva.

A kézimunkázásból nem lehet úgy megélni, mint azelőtt. Kinek kell most luxus? Pedig Helli mindent megpróbál. Még a géphímzést is megtanulta, csakhogy a saját lábán álljon, és ne kelljen senkitől sem kérni egy fillért sem...

— A katasztrófa másnapján, — folytatta az unokanővér, — én vettem magamhoz, hogy egy kissé a régi milióból kizökkenve, próbáljuk vele feledtetni mindazt, ami történt! Csakhogy ez nem ment olyan könnyen. Az ő idegeit nagyon nehezen lehet egyáltalán rendbe hozni, hiszen

a katasztrófán kívül azt a még egyre fájó tíz esztendő is el kell felejteni, amelyet Pintér százados oldalán töltött a házasságukban.

Még a gondolatától is fél annak, hogy valaha újra férfi kerüljön az útjába.

Csak a gyerekével foglalkozik, és néha-néha kimegy a temetőbe, hogy meglátogassa Kiss Miklós őrnagy sírját...

A pesterzsébeti villa ablakán még csak meg sem rezdült a függöny. Még akkor sem, amikor autó áll meg a kapu előtt. Magas férfi ugrik ki belőle, kezében kis táska.

Az orvos.

1931_01_23_Esti Kurir

DRÁMAI BESZÉLGETÉS RADULESCU HELÉNNEL

***Radulescu Helén elmondja, hogy elsőnek kért kegyelmet gyermeke
apja számára***

***Pintér százados kisleánya még nem tudja, hogy apját halálra ítélték —
Radulescu Helén elmondja azt is, mit vallott a hadbíró előtt***

A pesterzsébeti tiszti dráma hősnője: Radulescu Helén — eddig hallgatott. A Kende Kanuth utcai villa fehér függönyös ajtaja zárva maradt az újságírók előtt. Most is az édesanyja szinte a testével fedezi a bejárást...

Hosszú ideig tart, amíg belátja, hogy itt — a lánya érdekéről van szó. A Pintér-ügy felülemelkedik már a szereplők magánügyén, minket érdeklő társadalmi üggyé dagadt, és ha az asszony továbbra sem beszél, ez semmi esetre sem lehet a társadalom ítélkezésénél hasznos a számára.

Egy szerencsétlen anya könyörög fia apjának életéért...

Az anya eltűnik az ajtó mögött, néhány percig hangos szóvita foslányai szűrődnek ki az egyik belső szobából, aztán megint csak nyílik az ajtó és a küszöbről Radulescu Helén invitál.

— Tessék! Igaza van! Beszélni fogok!...

A ruhája tetőtől-talpig fekete. Kezében zsebkendőt szorongat, azt gyűri, tépi idegesen ujjával. A világos hálószooba citromsárga bútoraik között éles kontraszt ruháinak fekete foltja.

— Eddig nem akartam beszélni, azt hittem, hogy ez az egész ügy az én szomorú privátügyem marad. Most azonban mégis belátom:

maguknak van igazuk, felelek mindenre, amit kérdez. Ha ugyan tudok...

Legelőször is az a társadalmi akció kerül szóba, amely Pintér megkegyelmezése érdekében indult meg.

— Ezt csak helyeselhetem — mondja az asszony, mert

az ítéletet én magam is nagyon súlyosnak tartom. Ma is ennek az ítéletnek vagyok a betege.

És hogy mennyire így van ez, íme, itt van, olvassa el, ezt még senki se látta...

A fehérműs szekrény mélyéről vaskos iratcsomó kerül elő. A tetején egy kérvény másolata, annak a kérvénynek, amelyet Radulescu Helén a legfelsőbb honvédtörvényszék ítéletének másnapján elsőnek küldött

a kabinetirodához volt férje megkegyelmezése érdekében.

Idegese, kusza női belükkel íródott ez a kérvénymásolat, benne „egy szerencsétlen anya“ könyörög fia apjának életéért.

„Engem meghurcoltak, rólam mindent írnak és beszélnek — írja az asszony a kegyelmi kérvényben — ez mind nem fontos!

Egy a fontos: a gyermek apjának élete!

Én nyugodt vagyok, én nyugodtan állok szembe az isteni ítélőszék előtt majd a vádlottal. Hallgassák meg egy szerencsétlen anya könyörgését, hagyják meg a gyermekem apjának az életét...”

A kegyelmi kérvény másolata mellett fekvő postai feladóvevény bélyegzője bizonyítja, hogy az január 17-én este indult útnak.

Radulescu Helén kegyelmi kérvénye volt tehát az első,

amely Pintér András százados megkegyelmezése érdekében elindult a legfelsőbb fórumhoz.

— Én már csak a fiannak élek — mondja szomorúan — őróla szeretném lemosni azt a bélyeget, hogy egy gyilkosnak a gyereke. Reszketve halogatom egyik napról a másikra azt, hogy elmondjam neki a szörnyű ítéletet. Pedig meg kellene mondani neki, nehogy egy idegen ember az utcán állítsa meg és közölje vele a rémséget...

Radulescu Helén elmondja, mit vallott a hadbíróság előtt

Rövid szünet. Azután most már kérdés nélkül folytatja:

— Nem értem az ellenem megnyilvánuló hangulatot — hiszen én semminek nem vagyok az oka. Én nem kértem a halálos ítéletet, még csak azt sem, hogy büntessék meg a volt férjemet. Engem kérdeztek, én feleltem. Elmondtam az igazat, úgy ahogy történt, — hiszen erre eskü kötelezett. Elmondtam az események előzményeit és a tragédia lefolyását.

Az uram mellett eltöltött esztendőkről sem mondtam többet, minthogy törvényesen elváltunk,

még pedig az én általam megindított válóper alapján, és a házasságunkat az ő hibájából bontották fel.

— És a tragédiáról? Hiszen állítólag az ön vallomása volt az, amely ilyen szigorúra fordította az ítéletet?

— Én csak híven elmondottam azt, ahogy történt. ..

Amint így most visszaemlékezik a tragédiára, az arca hevesen rángatózni kezd, a szemei tágra merednek és csak nagy nehezen tudja összefüggő mondatokká formálni az egyes szavakat.

— Azt mondtam el, hogy semmit sem lehetett előre sejteni...
Hiszen, ha tudtuk volna!

**Egy perccel előbb még a legbarátságosabban kínálta cigarettával
és tűzzel Kiss őrnagyot, a következő percben pedig már
mindennek vége volt.**

A verandára nyíló kis előszobában történt minden. A golyók nyomai
még ma is ott vannak a padlóban és a falban. Azóta sem voltam ott...

— Ezt vallottam a hadbíróság előtt...

A jövőjére terelődik ezután a szó. Mit fog csinálni Radulescu
Helén ezután?

— Az én sorsom meg van már pecsételve — válaszolja az
asszony. — Nem mintha egy szó is igaz lenne abból az általános
társadalmi bojkottból. Engem nem bojkottált senki, nem igaz, hogy
az én ablakaimat követ dobálják. Csak az igaz, hogy nagyon ritkán
mozdulok ki és csak néhány ember számára nyílik meg az ajtóm,
leginkább a volt vőlegényem rokonai keresnek fel, úgyszólván
mindennap. Az én további életemet a gyerekemnek akarom szentelni.
A kisfiamnak, akit most is már nagyon várok haza az iskolából...

Nem kell soká várni. A ház öreg kutyája boldog ugatással rohan
is már a kapu felé, amelyen tízéves, nyílt szemű, mosolygó gyerek fut
be.

Ifjabbik Pintér András, kis, tízéves gimnazista.

Aki nem tudja még, hogy apját gyilkosság miatt halálra ítélték és
nem kutatja, hogy hibás-e ebben az édesanyja, vagy sem...

1931_01_23_Magyarország 1

***Az idegroncs Radulescu Helén feltárja házassága és kálváriája
történetét***

***Mindenkit megelőzve ő kért először kegyelmet a kormányzótól
Pintér százados számára***

***Látogatás a pesterzsébeti villában — Tizenhat éves kislány,
szerelem, veszített illúziók és egy „borzalmas évtized” a szerelem és
halál árnyékában — Miért hallgatott eddig a szerencsétlen
asszony?***

***Kegyelmet az elítéltnék, megértést és szeretetet a közvélemény
vádlottjának!***

(A Magyarország tudósítójától.) Pintér százados ügye rég túlnőtt már az egyszerű bírósági ítélet keretein; a kötéláltali halálra ítélt százados szomorú sorsa meghatotta az embereket, mozgalom indult megkegyelmezésének érdekében. A megkegyelmezési akcióval kapcsolatban olyan kritikai hang is megnyilvánult a százados volt feleségével szemben, hogy annak személyes biztonsága is veszélyben forgott. Akármennyire érthetőnek érzik is itt-ott a közönség romantikus ellenszenvét az asszony iránt, amellyel csak hatásosabbá akarják tenni Pintér százados megkegyelmezésének akcióját,

mégsem jogos és semmi esetre sem igazságos.

Pintér századost a katonai felsőbbíróság a legsúlyosabb büntetéssel sújtotta, de ezért az ítéletért nem viselheti az asszony a felelősséget.

Princi kalauzol

A Magyarország munkatársa kedden délután kint járt Pesterzsébeten és meglátogatta Radulescu Helént. A havas pesterzsébeti uccákon apró gyerekek hógolyóznak, az uccán felolvadt és megfagyott hó jegén korcsolyáznak. Pesterzsébeten nincs korcsolya-

pálya, minden uccábaa a házak előtt csúszkálnak a gyerekek. Jó tízpercnnyire a helyiérdekű megállótól van a Kende Kanuth ucca. Már messziről hallatszik az iskolás gyerekek zsidongása. Szemben az iskolával áll Radulescu Helénék háza. Előtte drótfonatos kerítés, benn az udvar egyik sarkában kis kút, üvegezett veranda. Maga a ház egyszerű, olyan, amilyent „építsünk olcsón” jelszóval szoktak az építésszek tervezni. Egy lélek nincs az udvarban, az uccára szóló kapu zárva, hiába zörgetünk, nem nyitnak ajtót. A hancúrozó gyerek-csapatból kis eszkimóruhás, piros képű fiúcska válik ki, odajön hozzám és megkérdezi:

— Bácsi, az anyukát tetszik keresni?

Leveszi havas kötött sapkáját, előtűnik borzas haja, arca pufók és a hideg pirosra csípte. Megkérdezem, kicsoda? Bemutatkozik.

— Ifjabb Pintér András gimnáziumi első osztályú tanuló vagyok.

— Aztán hozzáteszi: — De általában csak Princinek hívnak. Ha be tetszik menni, csak tessék jó erősen zörgetni, mert idegennek nem nyitnak ajtót.

Akar-e, bírja-e ?

Zörgetni kezdek, végre nyílik a ház egyik ajtaja és idősebb, ősz hajú hölgy lép ki rajta. Odajön az ajtóhoz, kinyitja, megkérdezi, mi járatban vagyok, aztán azt mondja, hogy egy kicsit várni kell,

nem tudja, akar-e és képes-e a lánya fogadni.

Nagy fehérszőrű kutya dugja ki bumfordi fejét a kicsit nyitott ajtón, közéje furakszik és odajön mellém, megszaglász, hozzám dörgölőzik. Az uccáról Princi bekiabál:

— Ne tessék félni, bácsi, nem bánt a barátom!

Néhány pillanatig várni kell, amíg az idős hölgy beszél Radulescu Helénnel, addig a kutyával játszom. A kis pesterzsébeti proletárgyerekek odajönnek a kerítéshez és nézik. Nagyon tetszik nekik a

kutya ugrálása. Radulescu Helén édesanyja visszajön és bevezet az üvegverandára, megkér, hogy ott várjak egy kicsit.

A veranda és a kis kerek lyukak

Az öt méter hosszú, két és fél méter széles üvegverandán látszik, hogy kora tavasztól késő őszig ott lakik a család. A falnak támasztva könyvszekrény áll benne, a lexikon egy régi sorozata, néhány remekíró. Mellette íróasztal, az obligát sárgaréz készlettel, a tintatartó mögött néhány fénykép, Radulescu Helén és a kis Princi. Az asztal közepén hatalmas fekete mappa, ezüst P. A. monogrammal, Pintér András századosé volt. Születésnapra szokott ilyent kapni az ember.

Az üvegverandáról nyílik az ajtó abba a szobába, ahol a tragédia lejátszódott.

Közepén ebédlőasztal áll, végében tálalószekrény, az asztal körül hat szék. Ez aztán teljesen betölti a kis szobát, alig lehet benne mozogni. Az üvegverandáról a szobába vezető ajtó nyitva van,

az ajtóban néhány helyen lyuk látszik.

Közelebb hajolok, kis kerek lyukak, körülöttük kissé szétforgácsolódott a fa és bent a kis lyukakban sötéten, rosszindulatúan bújnak meg az ólomgolyók. A társaik egy ember testében akadtak meg.

Nem démon, hanem idegronics

Visszajön Radulescu Helén édesanyja. Még megkér, hogy kíméletesen beszéljek a leányával, mert nagyon beteg, aztán bevezet a szobába. Már sötétedik, hosszú árnyékok húzódnak a szoba sarkaiban. Két ablak között dívány áll,

azon ül fekete ruhában Radulescu Helén.

Felkel, kezét fog, aztán hellyel kínál meg. Néhány pillanatig szótlánul ülünk. Radulescu Helén és édesanyja a díványon, szemközt velük egy ódivatú karosszékben én. Nézem az asszonyt, aki miatt már meghalt egy

1931_01_23_Magyarország 2

férfi és aki miatt egy másikat most ítélték halálra.

Az első impresszió: megdöbbenet csodálkozás. Ezt az asszonyt fejlesztette démonná a fantázia? Hiszen aki szemben velem ül, valószínűtlenül mélyen fekvő szemeivel, lesóványodott arcával és remegő kezeivel,

nem démon, hanem egy szegény szerencsétlen idegroncs.

Nincs egy nyugodt mozdulata; amikor megszólal, csak szavakat tud mondani, szakadozottan beszél, percekig tart, amíg egy mondatot mond.

***„Én írtam a legelső kegyelmi kérvényt a kormányzó
úrnak”***

A hallgatást Radulescu Helén szakítja először félbe. Nagyon halkán kérdezi:

— Mi tetszik, kérem! Mit mondhatok én még? Engem üldöznek, gonosztevőnek tartanak, azt mondják, hogy a vádlottat én juttattam mostani helyzetébe. Pedig...

Elhallgat. Lassan beszélni kezdek, megmondom neki, hogy
**zárkózottságával, látszólagos hideg gógjével haragította magára
az embereket.**

Mondjon el mindent, ha van mondanivalója, és ha csakugyan érdemtelenül támadták, akkor elégtételt fog neki adni mindenki. Felsír.

— De hiszen nem tudtam beszélni, alig néhány napja, hogy magamhoz tértem,

mostanáig feküdtem betegen.

Amikor megtudtam a szörnyű ítéletet, első dolgom volt, hogy papirost vettem és

**kegyelmi kérvényt írtam a kormányzó úrnak. Expressz levélben
küldtem el, akkor, amikor még szó sem volt róla, hogy az
emberek társadalmi akcióval igyekezzenek megmenteni a
vádlottat...**

Így mondja mindig: „a vádlottat”.

„Miért hallgattam?”

— Hogy miért nem mondtam meg ezt az embereknek? Hát Istenem, hiszen az emberek ezelőtt sem törődtek velem olyan sokat,

nem üthetek dobra mindent,

amit családi életemben teszek!

— Nézze, nagyságos asszony, — mondom — mindenki nagy részvétet érez a százados úr iránt és nem akarok kíméletlen lenni, de nagyságos asszonyt okolják a tragédia előidézésével. Hogy tudja ezt megcáfolni?

— Hiszen ha beszélni tudnék ... — Egész testében remeg, sírni kezd. percekig csuklik belőle az elfojtani akart zokogás. Végre magához tér és szaggatottan elkezd:

— Borzasztó a helyzetem, hiszen nem akarom a sorsát megnehezíteni, de

amit mondhatnék, abból kivilágolna, mennyire nincs részem az egész tragédiában s mennyire ok nélkül lőtték le a szerencsétlen Kiss Miklóst.

Radulescu Helén asszonyi tragédiája

Elgondolkozik, fejét kezébe hajtja. Sokáig ül szótlánul. Végül elkezd beszélni. Már egészen sötét van, csak az udvarról világít a hó s a kis szobában kibontakozik Radulescu Helén szerencsétlen asszonyi tragédiája.

— **Tizenhat éves voltam,**

— mondja — amikor megismerkedtem Pintér Andrással. Háború volt. Pintérék ott laktak a mi házunkban, a Várban. Apám gyógyszerész volt, övé volt a Vár-gyógyszertár és mienk volt az a négyemeletes ház is, amelynek földszintjén helyezték el az üzletet. Pintér András kitüntetésekkel jött haza, udvarolni kezdett nekem, sokat sétáltunk együtt és

mielőtt visszament a frontra, megesküdünk.

Sorvadnak az illúziók

Három hónap sem telt bele és megkaptuk az első fájdalmas értesítést.

A férjemnek anyagi természetű afférje támadt, nekünk kellett helytállni érte.

Borzasztóan hatott rám az eset, hiszen tizenhat éves voltam, illúzióim voltak.

Éjszakákat sírtam át és — el akartam válni.

A szüleim beszéltek rá, hogy maradjak, ne váljak el, még minden jóra fordulhat.

A „borzalmas napok”

— A férjem hol a fronton, hol meg otthon volt. Tisztársaitól. közvetett úton, hallottam mindenfélét róla, mesélték ezt is, azt is. Nem hittem el. Aztán vége lett a háborúnak, apám is meghalt, a gyerek is megszületett, vele voltam elfoglalva. Felosztottuk a vagyont és megvettük ezt a kis házat. Ekkor jöttek a borzalmas napok.

A férjem hetekre eltűnt hazulról, búcsú nélkül,

csak később tudtam meg, hogy valahol szolgálati ügyben vidéken tartózkodik.

Állandóan kellett pénz, semmi sem volt elég.

A vagyonom polgári vagyon volt. Nézze, mutatok egy levelet, — tisztársai írták nekem Hajmáskérről. Megkértek, hassak valahogy férjemre... hogy ne rendezzen kifogásolható összejöveleteket, ne érdeklődjék másfelé... — írták nekem.

A hangja megcsuklik. Kicsúszik a ceruza a kezéből és koppanva esik le a földre. Ebben a pillanatban

Radulescu Helén összerázkódik, felugrik és hallgatózni kezd.

Az anyja odalép hozzá, megsimogatja és leülteti. — Semmi — mondja —

csak a ceruza esett le!

Percekig tart, amíg Radulescu Helén újra beszélni tud.

Amikor már semmim sem volt...

— Nem mondhatok, nem akarok mondani részleteket, de

már régen el akartam válni tőle.

Nem bírtam ezt az életet.

Felém sem nézett. Amikor már semmim sem volt, akkor egyáltalán nem jött.

A kisfiam elesett, a lábát törte, majdnem amputálni kellett.

Én is írtam, a gyerekeim is írt. Az apja nem jött.

Két hónapig tartott ez, aztán beadtam a válókeresetet.

Hát kell egyéb bizonyíték

arra, hogy a házasságunkat nem én tettem tönkre, mint az, hogy a bíróság bizonyítottnak vette, minden ellenállás dacára, a vádjaimat és a fiúgyereket nekem ítélte?!...

— Akik azt mondták, hogy én csaltam meg az uramat,

**azoknak sem kívánom, hogy olyan évtizedet töltsenek el, mint
amilyent én eltöltöttem.**

„Kiss Miklósban az úri tisztességet szerettem“

— Azt mondják — mondom, — hogy Kiss Miklós őrnagy állt
önök közé és ez volt a tragédia oka.

— Nem igaz. Egy szó sem igaz belőle. Kiss Miklós a vádlottnak
jó barátja volt és én is régen ismertem.

**Csak akkor volt velünk, ha hármásban voltunk. Az egész válóper
alatt egyetlenegyszer sem jött el,**

csak amikor befejeződött, akkor látogatott meg újból. Tetőtől-talpig
úriember volt és engem nagyon szeretett. Őszinte leszek. Én akkor
már annyit csalódtam, olyan napokon mentem keresztül, hogy

**szerelmes talán nem is tudtam lenni. De szerettem Kiss Miklós
ban a gyengéd úri gondoskodását és a tisztességét.**

Engem nagyon szeretett, — eljegyeztük egymást.

**Tudom, hogy engemet, magamért szeretett — hiszen akkor már
nem volt vagyonom...**

— A volt férjem nem törődött velem, egészen addig, míg meg
nem tudta, hogy Kiss Miklós eljegyzett. Ekkor eljött és azt akarta,
hogy visszatérjek hozzá. Nem tudtam, — hát

**bűn az, hogy mindazok ntán, amiken keresztülmentem, nem
tudtam hozzá visszamenni?**

Aznap, amikor a tragédia történt...

A tragédiát nem előzte meg szóváltás!

A hangja hirtelen elakad, nem akar tovább beszélni. Sokáig tart, amíg mégis elmondja a tragédia lefolyását:

— Ott álltunk a szomszéd szobában, Kiss Miklós mellett álltam én és velünk szemben a vádlott.

Nem volt szóváltás!

A vőlegényem cigarettát vett elő, Pintér két kezét zsebébe téve állt. Amikor látta, hogy a vőlegényem cigarettára akar gyújtani,

**előkapta öngyújtóját, tüzet adott és a következő pillanatban már
a másik kezében láttam a revolvért és hallottam a lövéseket
eldördülni.**

Annyira megijedtem, hogy kirohantam segítségért. A többire talán már nem is emlékszem pontosan.

„Csak az igazat mondhattam”

— Nagyságos asszony — a közvélemény úgy érzi, hogy a katonai felsőbbbíráson tett vallomása túl kemény, és emiatt hozták meg az ítéletet. Nem érez emiatt lelkiismeret-furdalást?

— De hát, az Isten szerelmére,

eskü alatt vallottam, csak az igazat mondhattam!

Megesküszöm mindenre, ami szent, hogy

**nem érzek és nem éreztem a szerencsétlen ember iránt,
gyermekem apja iránt a legcsekélyebb gyűlöletet sem.**

Én nem gyűlölök senkit, csak egy kis csöndet és nyugalmat szeretnék már. Hiszen nézze,

még nem vagyok harmincéves és nekem már végem...

Az emberek nem tudják, miről van szó...

A sötét szobában elcsendesedik Radulescu Helén hangja. Sokáig ülünk ismét szótlanul, míg végre idősebb Radulescuné halkan felsóhajt:

— Nem lehet mindent az embereknek elmondani, amin a lányom keresztülment. Hiszen egy úriasszony nem teregetheti ki a magán-életét. Csak borzasztó ez a hajsza a lányom, ellen.

Nem tudják, miről van szó és most őt bántják, aki nem tud védekezni...

— Nem értem, — mondom — hiszen állítólag Budapestre jár hivatalba. Hogy tud ilyen betegen dolgozni?

— Nem igaz, nem jár hivatalba,

csak a fiát kíséri az iskolába és vissza.

Ez az egész. Ezelőtt, amikor már nem jól ment nekünk, kézi-munkával is foglalkozott, ezzel keresett pénzt, de ma már erre sem képes. A szemidegei is tönkrementek...

Még egyszer Princi

Nagy robajjal beront Princi.

— Mama, kann ich die Burschen hereinrufen? — kérdezi németül.

A nagyanyja felel.

— **Már késő van, elég volt a játékból.**

Princi gimnáziumi első osztályú tanulónak készülnie kell holnapra. Még egy kicsit próbál ellenállni, hátha mégis be lehetne hívni a fiúkat, de aztán megadja magát a sorsának és tanulni megy. Felgyűjtják a lámpát, most nézhetek csak alaposabban körül a szobában. A szoba közepén ágy áll, az egyik falnak támasztva két sárga hálószobaszekrény, a másik falnak támasztva kis, fehérre festett ágy, felette nagy fekete feszület. Abban az ágyban alszik Princi.

Letargia

Búcsúzom. Radulescu Helén kezét nyújt, nem szól semmit, már visszasüllyedt hónapok óta tartó letargiájába. Kint az udvaron körülugrál a

1931_01_23_Magyarország 3

nagy fehér kutya, búcsúzóul még a kerítés mellett szalad egy darabig.

Állítólag...

Átmegyek a szomszédhoz. Konkoly Gábor Beszkár-alkalmazotthoz, aki állítólag látta a tragédiát és másképp látta, mint ahogy azt Radulescu Helén elmondja.

Konkoly Gábor szobakonyhás lakásában szalonnázik, amikor belépek hozzájuk. A kályha körül néhány asszony ül és a Pintér-tragédiáról beszélgetnek. Konkoly Gábornak sietnie kell, egy óra múlva munkában kell lennie. Csak néhány szóval mesélheti el, amit látott. Odalépek az ablakhoz, ahonnan állítólag mindent lehetett látni...

Szeretet és kegyelem!

Ez a riport nem azért íródott — és ezt hangsúlyozni kell —, hogy egy szerencsétlen ember sorsát megnehezítse. Sőt. Hanem íródott azért, hogy egy szerencsétlen asszonyt mentsen fel a közvélemény ítélőszéke előtt. Radulescu Helén nem gonosz, nem démon, hanem egy szerencsétlen asszony, aki még harmincéves sincsen, és már mindent elvesztett. Egy idegromlás, akinek szeretet kell... aminthogy az elítéltnek — kegyelem.

Holnap a kormányzó elé akarnak járulni Pintér százados volt bajtársai

24.000 aláírás a kegyelmi kérvényen

(A Magyarország tudósítójától.) Lázár Miklós országgyűlési képviselő vezetésével ma délben a pesterzsébeti polgárok harminc-tagú küldöttsége jelentkezett a kormányzóságon. A küldöttség a pesterzsébeti polgárok, a pesterzsébeti frontharcosok, továbbá Kispeszt közönségének, a budapesti hadviselt polgároknak, hozzátartozóiknak, valamint a pestvidéki hadviselteknek

**12.000 aláírással kegyelmi kérvényét hozta Pintér András
százados érdekében.**

A kormányzó nincs Budapesten, a küldöttséget Somkuthy József tábornok, a kormányzó katonai irodájának főnöke fogadta. A tábornoknak Lázár Miklós adta át a hatalmas kötetet, amelybe a kérvényt és az aláírási íveket, összefoglalták.

Somkuthy tábornok átvette a kegyelmi kérvényt, kifejezte meggyőződését, hogy a kérvény tulajdonképpen nyílt kapukat dönget.

Hiszi, hogy a kormányzó úr méltányolni fogta a körülményeket s annak megfelelően fogja gyakorolni kegyelmi jogát.

Az ügy iratai már egy-két napon belül Horthy Miklós kormányzó előtt lesznek, a tábornok azt hiszi, hogy

két-három napon belül megtörténik a döntés.

Pintér András százados barátai, volt katona bajtársai

elhatározták, hogy holnap délelőtt demonstratív felvonulást rendeznek a királyi várhoz. A felvonulásból alakult küldöttség tisztelegni fog a kormányzó előtt és

személyesen is kéri a kormányzó kegyelmét.

Amennyiben a felvonulás terve konkrét formát ölt, természetesen engedélyt kérnek a rendőrségtől. A legnagyobb rendben igyekeznek majd a halálraítélt százados iránt érzett ragaszkodásuknak, rokonszenvüknek kifejezést adni.

A kabinetirodába holnap délelőtt viszik fel a kegyelmet kérők ezreinek újabb aláírásait,

amelyeket a belvárosi keresztény ellenzék akciója során gyűjtöttek össze. Mintegy 12.000 aláírásról van szó. Tömösváry dr. kéri mindazokat, akiknél már gyűjtőív van, hogy azt még ma szolgáltatassák be.

Pintér századosnál a Margit körúton

Amikor ma délben a Pintér Andrásnak kegyelmet kérő pesterzsébeti küldöttség távozott a királyi palotából, Lázár Miklós országgyűlési képviselő, a küldöttség vezetője, egyenesen a Margit körúti fogházba sietett, ahol

engedélyt kapott arra, hogy a halálraítélt Pintér András századossal beszélhessen.

Lázár Miklós közölte Pintér Andrással, hogy mi történt délelőtt az ügyében, amit Pintér százados láthatóan megnyugodva vett tudomásul és ezután visszament cellájába.

1931_01_24_Magyarország 1

***Általános öröm és Pesterzsébeten mámoros lelkesedés fogadta
Pintér százados megkegyelmezésének hírét***

Hogyan közölte a kormányzó döntését a nyilvánossággal Somkuthy tábornok? — Az édesanya első szavai — Pintér százados meghallja az örömhírt — Beszélgetés az akció vezetőivel

Jaj, de boldog vagyok — mondta Radulescu Helén

(*A Magyarország tudósítójától.*) Az Est ma délben elsőnek hozta a hírt, amelyet oly sokan vártak, hogy a pesterzsébeti féltékenységi dráma halálraítélt főszereplőjének,

Pintér András századosnak a kormányzó megkegyelmezett.

Szinte percek alatt futott szét a hír a fővárosban, de az egész országban is. Mindenfelé meglegedett emberek tárgyalták a kormányzó kegyelmét és még a királyi Várban is izgalmat keltett a híradás.

A kormányzó aláírja a kegyelmi kérvényt

Ma délelőtt néhány perccel 11 óra előtt vitéz Somkuthy József tábornok, a kormányzó katonai irodájának főnöke,

szolgálati díszben, hóna alatt aktákkal, referálni ment be a kormányzóhoz.

A kormányzóság tisztviselői ekkor már tudták, hogy ma délelőtt minden valószínűség szerint sor kerül arra a hatalmas kegyelmi kérvényre, amelyet sok-sok ezer ember irt alá s tegnap adott át a küldöttség Somkuthy tábornoknak.

A tábornok először a napi eseményekről, napi ügyekről referált, de néhány perccel azután, rátért a Pintér-ügyre. A kormányzó

meghallgatta a referátumot, majd aláírta a kegyelmi kérvényt,

amelynek értelmében elengedi a halálbüntetést és a büntetést tízévi börtönre változtatja át.

Somkuthy tábornok közli a döntést

Pontban tizenkét órakor hagyta el a kormányzó dolgozószobáját a tábornok és hivatalos helyiségébe érkezett. Ott egy százados várta kihallgatáson, aki azonnal be is ment. de a kérdő szemekre a tábornok még nem válaszolt s így

ekkor még senki nem tudott a kegyelemről.

A százados kihallgatása 5 percig tartott s ezalatt háromtagú küldöttség érkezett az előszobába. Hatalmas akatáskában újabb kegyelmi kérvényt hoztak:

a belvárosi polgárok 15.000 aláírását.

Alig távozott el a százados, Kuthy százados, a tábornok segéd-tisztje már jött is ki és

felszólította a küldöttség tagjait, valamint a Magyarország munkatársát, hogy a tábornok várja őket és jelezte, hogy a kormányzó döntött.

Somkuthy tábornok a dolgozószobájában, megelőzve mindenkinek a kérdését, a következőket mondotta:

— A kormányzó úr öfömléltósága megkegyelmezett Pintér András századosnak. Elengedte a halálbüntetést és tízévi börtönt állapított meg Pintér András büntetéseképpen.

A 15.000 mai aláírás még eljut a kormányzóhoz

A kis küldöttség ekkor bejelentette, hogy ők még 15.000 aláírást hoztak és arra kérték a tábornokot, hogy

a kegyelmezés tényétől függetlenül ezeket az iratokat is terjessze a kormányzó úr elé.

— Ez természetes, — mondotta Somkuthy tábornok — hiszen minden ilyen aktát a kormányzó úr elé terjeszték, bár ma is csak azt

mondom, amit tegnap, hogy az urak végeredményben nyitott kapukat döngetnek.

A küldöttség távozott és boldog arccal újságolták a tisztviselőknek, hogy az akció sikeres volt, a kormányzó megkegyelmezett.

A félhivatalos jelentés

Félhivatalosan jelentik: A kormányzó úr őfőméltósága Pintér András, volt százados kegyelmi ügyében a legfelsőbb honvédtörvényszéknek a katonai bünvádi perrendtartás 875. §-a harmadik bekezdése értelmében nyilvánított véleményével felterjesztett iratok alapján, vitéz Gömbös Gyula honvédelmi miniszter által tett javaslatához képest, a kötéláltali halálbüntetést tízévi súlyos börtönbüntetésre változtatta át.

„A legfelsőbb kegyelmi elhatározást adják tudtára a honvédelmi kormányszatnak...”

A déli órákban érdeklődött a Magyarország munkatársa

Horthy kormányzó katonai irodáján,

ahol a következő felvilágosítást kapta:

Vitéz Somkutky József tábornok úr a kormányzó úrnál történt referációját után nyomban intézkedett, hogy

a legfelsőbb kegyelmi elhatározást adják tudtára a honvédelmi kormányszatnak.

A főparancsnokság ügyészének feladata most már az, hogy a honvédtörvényszék értesítésével az elítéltek is tudtára adja a

megkegyelmezés tényét. A kormányzó úr öföméltósága katonai irodájának munkája ezzel véget ért, a továbbiakban az ítélet végrehajtása megy most már annak rendje és módja szerint.

A honvéd főparancsnokság ügyésze, mint értesülünk, még a déli órákban megtette a szükséges intézkedéseket, és megküldte az értesítést a legfelsőbb honvédtörvényszéknek, itt döntenek azután arról, hogy mikor történjék a kormányzói legfelsőbb kegyelem hivatalos kihirdetése Pintér András százados előtt.

Az édesanya első szavai az örömhír első pillanatában

Ma félegykor Lázár Miklós képviselőt telefonon felhívta Somkutky tábornok, a kormányzó katonai kabinetirodájának főnöke és közölte vele, hogy néhány perccel előbb a kormányzó legkegyelmesebb elhatározása folytán a legfelsőbb honvédtörvényszék Pintér András századosra kimért kötéláltali halálra szóló büntetését megsemmisítette és a katonai törvényszék ítéletét hagyta helyben.

Éppen ekkor Lázárnál tartózkodott Pintér András édesanyja,

akivel a képviselő nyomban közölte a kormányzói elhatározást. Pintér édesanyja egy pillanatig könnyes szemmel nézett maga elé és nem tudott egy szót sem szólani, majd a következőket mondotta:

— A halálos ítélet

első pillanatától kezdve szentül hittem abban,

hogy a kormányzó úr bölcsessége, igazságszeretete, irgalma meg fogja változtatni ezt a nekem irtózatosságot.

Többet azután nem tudott szólni. Kisietett a Margit körúti katonai fogházba a fiához, hogy mellette legyen, amikor közlik vele a kormányzó elhatározását.

Nagy feltűnést és örömet keltett a hír a főkapitányságon

Igazat adtak a Magyarország tegnapi cikkének

A híradás, amely szerint a kormányzó Pintér Andrásnak megkegyelmezett,

a budapesti rendőrtisztviselői karban nagy feltűnést és jóleső érzést keltett.

A tisztviselők között két bajtársa is van Pintérnek, akik közül az egyik iskolatársa, a másik pedig ezredtársa volt a századosnak. Mindketten nagy rokonszenvvel és szánalommal kísérték a százados tragikus esetét. És amikor rajtuk keresztül a hír elterjedt, a rendőrtisztviselői karban örömmel és megnyugvással fogadták a kormányzó bölcs elhatározását. Egyébként

sokat beszéltek a Magyarország tegnapi nagy riportjáról is,

amelyben Radulescu Helén az érem másik oldalát is bemutatta. Általános az a vélemény, hogy most már tisztán áll ez az ügy a bíróság előtt és

igazat adnak a Magyarországnak

1931_01_24_Magyarország-2

abban, hogy kegyelmet kér Pintér András századosnak, de szeretetet és megértést a közvélemény vádlottjának is.

Lelkes hölgyek munkája a kegyelmi akcióban

A Lázár Miklós által irányított kegyelemkérő akció főként Pesterzsébeten dolgozott, míg a mozgalom másik ága a belvárosi keresztény ellenzék köréből indult ki. Tömösváry Tivadar dr. ügyvéd irodájában naponta tömegesen jelentek meg az emberek, hogy aláírják a kegyelmi kérvényt. A Magyarország munkatársa beszélgetett Tömösváryval, aki a következőket mondta:

— Az ítélet meghozatalának napján este

a belvárosi polgároknak társas vacsorája volt.

Itt élénk szóbeszéd tárgya volt a halálos ítélet s Pintér András százados jelenlévő volt bajtársai vetették fel azt az ideát, hogy meg kellene indítani a kegyelmezés iránti mozgalmat. Az idea csakhamar nyilvánosság elé került s váratlanul széles hullámokat vetett, úgy-hogy

több mint 20.000 aláírás gyűlt össze

a kegyelmi kérvényre, amelyet három kiküldött, Böröcz Ferenc takarítási vállalkozó, Soóky Mihály forgalmi irodatulajdonos és Gaál Árpád nagykereskedő nyújtottak át ma délben a kormányzó úrnak.

— Én, sajnos, nem mehettem a küldöttséggel, mert lázas betegen fekszem, de, betegen is foglalkoztam az aláírások összegyűjtésével.

Szinte hihetetlen, hogy milyen mértékben nyilvánult meg a teljesen érdektelenek szimpátiája Pintér százados iránt.

Nemcsak a fővárosban és környékén indult meg a mozgalom a kegyelmi kérvény tömeges aláírására, hanem bámulatosan sokan jöttek Budapestre az ország legtávolabbi részéből is, olyanok, akik

pedig Pintér Századost egyáltalában nem ismerik, hogy a kegyelmi kérvényt aláírják.

Különösen a hölgyek vették ki derekasán részüket az aláírások gyűjtésében.

Egyes hölgyek éjszakákon keresztül nem aludtak. Így például ezek között meg kell említenem Nagy Emilnét, aki 150 aláírást gyűjtött, s Katz Ignácét, aki 894 aláírással ellátott kérvényt juttatott hozzám. Gyönyörű kaligrafikus írással és színezéssel a lágmányosi polgárok 115 aláírását gyűjtötte össze Sadovszky Ferenéné. Bankok, gyárak, egyéb vállalatok összes tisztviselői és alkalmazottai jöttek a kérvény aláírására. *Dömötör Sándor főmérnök 34 mérnök aláírásával* hozott egy kérvényt.

***Pintér százados a fogházirodában megilletődve
értesül a döntésről***

Munkatársunk beszélgetett Gaál Árpád nagykereskedővel is, aki a háromtagú küldöttséget vezette ma délben Horthy kormányzó elé. A nagykereskedő erről a következőket mondotta el nekünk:

— Délelőtt tizenegy órakor jelentünk meg a kormányzó úrnál, ahol Somkuthy tábornok úr fogadott bennünket. Átadtuk neki a 18 000 aláírással ellátott kegyelmi kérvényt. Én, mint a küldöttség vezetője, a tábornok úr előtt is hangsúlyoztam, hogy

a polgárságnak ez a megmozdulása nem a bírói ítélet ellen irányul.

A polgárság minden politikai és pártkülönbség, felekezeti és társadalmi különbség nélkül spontán mozdult meg és juttatta el

hozzánk aláírásait, amelyből csak azért tudunk 18.000-et benyújtani, mert sok ezer aláírás még nem futott be idejére a vidékről.

— A polgárságnak egy tömegpszichikai megmozdulásával állunk itt, hangoztattam, s ezeket a polgárokat kizárólag emberi szempontok vezetik, amikor Pintér százados megkegyelmezését kéri, de

nemcsak megkegyelmezést kérnek, hanem a per újból való feltételét is.

— A tábornok úr a kérvényt azonnal bevitte a kormányzó őfőméltóságához, majd röviddel később közölte velünk, hogy a kormányzó úr megkegyelmezett Pintér századosnak.

— Amint az örömhírt meghallottuk, azonnal taxiba ültünk és elrobogtunk a Margit körúti katonai fogházba. Itt a parancsnoktól

engedélyt kaptunk arra, hogy pár percre beszélgethessünk Pintér századossal.

—Sápadtan, civil ruhába hozták fel Pintér századost a fogházirodába, ahol közöltük vele, hogy a kormányzó úr őfőméltósága kegyelmet adott neki s az elsőfokú bíróság 10 esztendőös börtönbüntetési ítéletét hagyta helyben.

— Halvány pír öntötte el a százados úr arcát s látszott rajta, hogy a legnagyobb fokú meghatottsággal és megilletődöttséggel fogadta ezt a hírt.

Annyira meg volt hatódva, hogy

csak akadozva tudta elrebegni köszönetét és reszkető kezekkel szorította meg kezünket.

Néhány percig nem is tudott szóhoz jutni.

— Köszönöm mindazoknak, akik értem ezt tették — mondta halkán.

Ezután a századost visszavezették cellájába, ahol most abban reménykedik, hogy újrafelvételt fognak elrendelni ügyében.

Anya és fiú kétperces megrendítő találkozása a hadbíró szobájában

Pintér százados a fogházirodában. A százados magánúton már értesült a döntésről, — mint más helyen már megírtuk.

Eltelik egy félóra és egy feketeruhás asszonyka szeretne újabb látogatást kérni. Az irodákban ismeri már mindenki, akivel még nem találkozott, annak finoman bemutatkozik:

**— Pintér államtitkár özvegye vagyok. A fiammal szeretnék
beszélni.**

Csupa remegés az anya, alig jön ki ép mondat a torkán, amikor vele beszélgettünk. A hadbíró szobájának díványán ülünk, várjuk Kovács századost, aki a látogatási engedélyt majd megadja.

— Biztos voltam a kormányzó úr jóságában — rebegi az asszony. Megérdemli a fiam... Tegnap délben a főméltóságú asszony fogadott. Kedvesen bízott, örökké hálás leszek neki. Olyan jóságos... Mindenki szereti... Hogy megmozdult a társadalom az érdekében... És a sajtó! — annak sokat köszönhetünk! Most már, ha a perújrafelvétel nem is hozna enyhébb ítéletet, akkor is a február 1-én életbelépő törvény értelmében,

**csak az ítélet kétharmadát kell a fiamnak leülni... Ez is hat
esztendő...**

— Hamar, váratlanul jött a kegyelem?

— Az anyai szívnek ez is sok volt!... Minden perc... Ma délben, amikor bent voltam Lázár Miklós képviselő úrnál, abban a pillanatban telefonálta meg Somkuthy tábornok az örömhírt.

Negyedháromkor megjelenik az első emelet 43-as szoba előtt Pintér András százados, polgári ruhában. Fekete kabát, fekete kalap van rajta. Egy rendőr kíséri.

A százados belép a szobába. Katonásan meghajlik a hadbíró előtt. Aztán az anyjára néz. A töpörödött asszony lelkesen siet fia elé.

Még egy-egy lépés, összeérnek. A fiú ráhajlik anyja kezére.

— Na... mit szólsz fiam? — rebegi az asszony. — András fiam! Az anya sírva kiált.

Pintér András szeméből kicsordulnak a könnyek. De csak fogják egymás kezét, nézik egymás szemét és nem szólnak. Egy szót sem. Aztán a fiú ismét kezét csókol.

Két percig tartott, mindössze a megrendítő találkozás.

Pintér Andrást lekíséri a rendőr. Az anya utána tipeg. És megáll a földszinti ablaknál:

— Mindig meg szoktam várni, amíg az udvaron keresztülmegy. Édes, jó, kis fiam!... — mondja reszketősen és kinéz az ablakon.

Talán első ízben szakad fel megkönnyebbült sóhaj az anya lelkéből, amikor fiát a fogházban tűnni látja.

A zajos uccán egy rikkancs üvölti: — Szenzáció! Megkegyelmeztek Pintér századosnak!

Örül a villamos, a kávéház

***Kiderül, hogy a Belvárosban könnyű volt „amnesztiás bolettát”
szerezni...***

A főváros uccáin, a villamoskocsikon, kávéházakban már a kora déli órákban mindenütt Pintér százados megkegyelmezéséről beszélnek. A kegyelmi hír

általános és osztatlan örömet keltett.

A pesterzsébeti villamoson egy óra után már többen forgatják Az Estet. Azok, akik nem vásároltak újságot, beleolvasnak a lapba és különböző megjegyzésekkel kommentálják a kormányzói kegyelmet.

— Jól ismerem őket, — mondja a kalauz, — a házat is tudom, ahol a szerencsétlenség történt.

**Az asszonyok valamennyien Pintér százados mellett
kardoskodnak.**

Egyszerre mindenki ismerte a kapitányt.

— Tudtam, hogy kegyelmet fog kapni a kormányzó úrtól, — véli egy egyszerűen öltözött asszony.

A villamos derűs emberekkel indult Pesterzsébet felé.

A körúti kávéházban, ahova sok katonatiszt szokott járni, gyorsan elterjedt a híre a kegyelmi ténykedésnek. Az ablakokban ma délben is katonatisztek üldögéltek. Természetesen itt sincs szó egyébről, mint a kegyelemről.

— Jól ismerem a Pintért, — mondotta egy fiatal őrnagy munkatársunknak — sohasem hittem volna róla, hogy összeütközésbe jön a katonai büntetőtörvénykönyvvvel. A magas kegyelem katonai körökben is nagy meglepetést és osztatlan örömet keltett.

Erzsébet körúti kiadóhivatalunk előtt

az osztrák-magyar futballmérkőzés izgalmára emlékeztető tömegek

olvassák a rövid híradást. Helyeslő. megjegyzések minden oldalról.
Valaki megkérdi:

— Ki volt az a Pintér százados? Egyszerre hárman is magyaráz-
zák a rosszul informált embernek a tényállást.

— Az egész ország lakossága mellé állt — hirdeti egy ifjú.

A csoport egy másik tagja hozzáteszi:

— Egyedül a Belvárosban 15.000 bolettát írtak alá az érdekében...

*

A Magyarország tegnapi cikkére vonatkozóan Pintér András százados édesanyja annak a közlését kéri, hogy Radulescu Helén előadásában téves az állítás, mintha Pintér András Radulescu Helén vagyonát költötte volna el. Továbbá a százados édesanyja szerint valótlan Pintér András elvált feleségének állítása, hogy a százados tiszthez nem megfelelő életet élt.

1931_01_24_Magyarország 3

***Jaj de boldog vagyok! — kiáltott fel
Radulescu Helén, mikor meghallotta a hírt***

***Táncra perdültek és egymás nyakába borultak az
emberek Pesterzsébeten***

(A Magyarország tudósítójától.) Ma délben félegykor érkezett meg annak a híre, hogy Horthy Miklós kormányzó megkegyelmezett Pintér András századosnak. A Magyarország munkatársa a hír vétele

után Pesterzsébeten járt. A megkegyelmezésről való értesülés után. A havas uccákon

emberek csoportosulnak, tárgyalják a százados ügyét. Még nem tudnak semmit a kegyelemről.

Az egyik sarkon megállunk és megkérdezzük, hol van Schwarz Bertalan trafikos üzlete. A trafikos volt ugyanis a pesterzsébeti kegyelmi akció főmozgatója, egymaga több aláírást gyűjtött, mint a többi pesterzsébeti „aláírásgyűjtő” összesen. Egy magas barna férfi kiválik a csoportból, odajön az autóhoz és megkérdezi:

— A Pintér-ügyben tetszik keresni?

Táncra perdülnek az emberek Pesterzsébet uccáin

Pesterzsébeten, úgy látszik, tudják, hogyha Schwarz Bertalant Budapestről autón keresik, az csak azt jelentheti, hogy a Pintér-ügyben valami újság van. Megmondom, hogy Pintér századosnak megkegyelmeztek. Az ember egy pillanatig elmered, aztán

olyat üt a vállamra, hogy majdnem összeesem. A következő pillanatban már nyolc-tíz ember táncol körülöttem.

Az első férfi kezet nyújt és bemutatkozik. — Gál István vagyok. Bocsánatot kérek az előbbiért. De úgy megörültem, hogy nem tudtam, mit csinállok.

A hír végigfut a városon

Simogatni kezdi a vállamat, megkérem, üljön be mellém, mutassa meg Schwarz Bertalan trafikját. Néhány pere múlva a trafikban vagyok. Szemben velem félkarú férfi, mellette kedélyes arcú

asszony. A felesége. Bemutatkozás után azonnal megmondom, hogy miről van szó. Pintér Andrásnak megkegyelmeztek. Schwarz Bertalan egy pillanatig maga elé néz,

a felesége pedig felsír: — Istenem, Istenem, milyen boldog vagyok!

Sír is, meg nevet is. Schwarz Bertalan szintén boldogan mondja: — Azt hiszem, ez életemnek legboldogabb napja!

Aztán felajánlja, hogy végigvezet a városon, elvisz azokhoz, akik a legtöbbet dolgoztak Pintér százados érdekében. Az üzletben néhány ember tartózkodik. Ezek egy pillanat alatt

„Megyünk és elmondjuk!” felkiáltással szétszaladnak.

Közben Schwarz Bertalan kabátot, kalapot vesz és autón elindulunk keresztül-kasul Pesterzsébeten, mindazokra a helyekre, ahol Pintér Andrásért remegő emberek várják a kegyelem hírért. Először özvegy Balczónénak és fiának, Sánta József MÁV vezénylő tisztnek lakására megyünk.

„Ma este itt mindenki berúg örömében!”

A kis család éppen ebédnél ül, mikor belépünk. Sánta József feláll, nem tudja, miről van szó, aztán amikor elmondjuk, hogy Pintér Andrásnak megkegyelmeztek, nem tud szóhoz jutni, levegő után kapkod, felemeli a mellette álló széket, leteszi, közben felesége és édesanyja felugornak, odajönnek mellém, özvegy Balczóné sírni kezd és azt mondja: — Istenem. Istenem, milyen boldogok vagyunk.

Hát ma este Pesterzsébeten minden ember be fog rúgni. Jaj de boldogok is vagyunk!

Sánta felesége pedig felsóhajt: — Hála Istennek! Az uramnak legalább lesz egy nyugodt perce. Eddig ugyanis se éjjele, se nappala nem volt, mert ha végzett a munkájával, akkor a Pintérnek gyűjtött aláírásokat.

Hurrá és boldogság a Bodnár-„kaszinó”-ban

Itt is csak néhány pillanatig maradunk, sürget az idő, el kell menni a város másik végébe, a Bodnár-áruházba. A Bodnár-áruházban találkoztak ugyanis már hetek óta azok, akik Pintér századosért imádkoztak. A Bodnár-áruház Pesterzsébeten fogalom. Nem közönséges üzlet, hanem üzlet is, kaszinó is. Kézimunkákat, meg szövetárakat adnak el benne, de a nap minden szakában lehet érdeklődőt találni. Mikor belépünk az üzletbe, Bodnár úr, a tulajdonos éppen ebédel. A pultok mögött fiatal leányok állnak, egy-kettő kiszolgál, a többi hallgatja, hogy mit beszél Bodnár úr két férfival a Pintér-esetről. Még annyit hallok, hogy az ebédelő Bodnár erélyesen mondja:

— És én mégis azt mondom, hogy a Pintérnek meg fognak kegyelmezni.

— Nem fognak, — vetem közbe — hanem már meg is kegyelmeztek.

A pult mögött a kisleányok egy ugrással a túlsó oldalon teremnek, körülvesznek,

alig akarják az előrelépő Bodnárt mellém engedni. Az egyik kisleány belekapaszkodik a kabátomba és remegő hangon kérdezi: — De biztos, kérem?

Megnyugtatom a látszólag pesszimista hajlamú kisleányt, közben Bodnárnak sikerül mellém lépni, megfogja a kezemet és szintén megkérdezi, hogy biztos-e a kegyelem. Őt is megnyugtatom, mire a

leányhad táncolni kezd örömében. Az előbbi pesszimista a nyakamba ugrik és cuppanós csókot ad. Közben vevők jönnek, sietve elmesélik, hogy Pintérnek megkegyelmeztek. A Bodnár-áruház a vevőkkel nem csinálhatott üzletet, mert

**amint a hírt meghallják, rohannak ki a boltból és még
visszakiabálják, hogy majd legközelebb vásárolnak.**

Most el kell mondani a hírt mindenkinek: Bodnár örömtől sugárzó arccal kiabálja utánuk: — Annyi baj! Ma nem bánom, akármilyen is történik, majd visszajönnek holnap.

Az inasok futárserege

Részleteket kérnek, ezzel, sajnos, nem tudok szolgálni. Schwarz Bertalannal tovább megyünk ismét a város egész más részén lakó vitéz Fehér üzletébe. A kerékpár kereskedő, amikor meghallja a nagy hírt, elmosolyodik. Azt mondják, hogy ez a legnagyobb csoda, ami Pesterzsébeten előfordult. Mert vitéz Fehér komoly ember, nem nevet csak úgy minden ostobaságra. Szívesen invitál.

— Tessék, szerkesztő úr, legyen szerencsénk. Hogy ilyen jó hírt halljak ma, arra igazán nem is gondoltam.

Bemegy a szomszéd fürkébe és neveket kiált. Néhány pere múlva visszajön és elmondja, hogy

az összes tanoncait szétugrasztotta az összes ismerősökhöz,

hadd tudják meg minél előbb a nagy hírt.

Az üzletbe bejön egy másik mesterember, vitéz Fehér vele is közli az újságot aztán megkéri, hogy ő is küldje el mindenfelé az

inasait. Sajnos, vitéz Fehér szíves invitálásának nem tehetek eleget, sietni kell a riporttal.

Jaj, de boldog vagyok! — mondja Radulescu Helén

Még néhány helyre megyünk Schwarz Bertalannal, aztán elautózunk a Kende Kanuth uccába Pintérék házához. Pintérné Radulescu Helén édesanyja fogad. Elmondom, mi történt, összecsapja a kezét, úgy mondja:

— Szentséges szűz Máriám, milyen boldog vagyok.

Már napok óta nem aludtam, egy pillanat türelmet kérek csak. Azonnal szólok a leányomnak.

Princi, Pintérék kislánya, a ház melletti telken korcsolyázik. Odajön, ismerősen köszön és nevetve meséli, hogy ma nagyon jól lehet korcsolyázni. Egy pillanatig gondolkodom, mondjak-e neki valamit, de aztán inkább másról beszélgetünk. A gyerek nem is tudja, milyen öröm érte ma, megkegyelmeztek az apjának. Nem is kell tudnia, hiszen egyelőre azt sem tudta, milyen sors vár rá. Princi korcsolyázni ment és néhány pillanat múlva szemben állok Radulescu Helénnel.

— Mondja, nagyságos asszony, mit érez, hogy most a volt férjének megkegyelmeztek?

— Nem is tudom elmondani, hogy mennyire örülök neki, nem is tudom elmondani, milyen boldog vagyok. Már napok óta borzasztó volt az a gondolat, hogy

Jegyzet:

Kegyelem...

Horthy Miklós kormányzó — mint ezt lapunk más helyén részletesen megírjuk — Pintér András százados halálos ítéletét kegyelmi úton tízévi súlyos börtönbüntetésre változtatta.

Ez a kegyelem nem jött váratlanul. De nem a közhangulatra reagált a kegyelmi tény — a közhangulat sokszor kap fel jelszavakat vagy érzelmeket, szenvedélyt, vágyat, indulatot vagy eszmét is, amely más közhangulatban aztán nyomtalanul eltűnik. A közhangulat a politikában számíthat, de ami a napi politikában tényező lehet, az nem lehet tényező a jognak és igazságszolgáltatásnak világában s nem lehet tényező ott, ahol emberélet sorsáról van szó. És ebben az esetben nem lehet közhangulatról beszélni. A szív hangja volt az, minden hangulat, vagy közhangulat nélkül, amely a társadalomban megszólalt — s a szív szavára hallgatott a Kormányzó, saját szívének hangjára, amely mindig egy ütemre vert a társadaloméval, amikor Pintér András volt századosnak kegyelmet adott s a halálbüntetést tízévi súlyos börtönbüntetésre változtatta át. Nagy megnyugvást hoz a Kormányzó kegyelmi ténye a társadalom lelkébe. A részvétben, amely itt szinte láthatatlanul és megfoghatatlanul megnyilvánult, semmiféle állásfoglalás itt nem volt, — akik a kegyelmi kérvényt aláírták, azok

az ezrek és ezrek, nem a perhez akartak hozzászólni, nem bűnhődésétől mentesíteni az embert, aki embert ölt, nem tiltakozni valami ellen s nem tiltakozni az elítélt mellett.

Ebben a mozgalomban nem valami vélemény szervezkedett, ebben a mozgalomban szervezetlenül tört fel az irgalomnak és könyörületnek az a szelleme, amely mindenféle hangulat, közhangulat nélkül, szinte egységes közvéleményt teremtett ezrek és ezrek lelkében ebben az ügyben, — közvéleményt, amelyben nincs érv és nincs ellenérv,

közvéleményt, amely nem szállt perbe senkivel, amely nem akar és nem is tud bizonyítani, amelynek nincs más forrása, mint a szív, nincs más útja, mint amely a többi szívhez vezet, nincs más hangja, mint a: sóhaj, amely kegyelmet kér.

S a közvéleménynek nem volt most nehéz dolga, de azt mondhatjuk, hogy — szükség sem volt erre a közvéleményre. A Kormányzó szívében mindig helyet kapott az irgalom és könyörület, egy egész évtized történetét lágyította és szelídítette meg a Kormányzó szíve. A bírónak csak egy kötelessége van: érvényt szerezni a törvénynek — kegyelmet csak az államfő adhat s az államfő nem is tagadta meg a kegyelmet attól az embertől, akivel szemben a közérzés a szánalom felé hajlott.

Ezzel a nemes és nagyszerű gesztussal véget is ér ez a dráma, amely fölött szinte az Erynnisek árnyai lebegtek; mindenesetre lefut a dráma a közérdeklődés horizontján. Ha egyszer majd ennek a kornak történetét a magánéletek tragédiáiban is meg fogják írni és fel fogják tártani, talán még egyszer visszatérnek rá. Akkor majd megírják, miképp sodródtak emberek a legszörnyűbb drámák összeütközési vonalába; majd megállapítják, milyen szörnyű hatalma volt a szenvedélynek, milyen iszonyatos bűncselekményben hullt rommá emberek és családok élete és boldogsága.

De megállapítják azt is, hogy ugyanaz a társadalmias érzés, amely a bűn büntetésében és a bűnhődésben a megbántott jogérzés orvoslását követelte és követeli mindenha, ugyanaz a társadalmias érzés a maga spontán megnyilvánulásában ezreket tudott megmozgatni, hogy kegyelmet kérjenek egy emberéletnek s fel fogják jegyezni mindenekelőtt a Kormányzó kegyelmi tényét s felfogják jegyezni, hogy a szív, amely azt diktálta, milyen valóban kivételes hatalmat tudott biztosítani — a *Szívnek* általában, nemcsak a boldogtalanságoknak ebben az egy tragédiájában, hanem a boldogtalanságoknak abban a világtragédiájában is, amelynek hőse: az egész kor.

1931_01_24_Magyarország 4

Pintér Andrást ilyen kegyetlen sors éri.

— Mégis, nagyon szeretném, ha őszinte lenne. Most mi a véleménye a támadásokról?

— Most is csak azt mondhatom, hogy nem tehettem semmiről és nagyon boldog vagyok, hogy megkegyelmeztek.

Legboldogabb lennék, ha semmi baja sem történne.

És végre, — sóhajt fel — remélem, hogy én is lekerülök a műsorról. Boldog lennék, ha többet a nyilvánosság előtt egyáltalán nem kellene szerepelnem.

Kimegy a ház elé, odahívja Princit. Megöleli, megcsókolja, de nem mesél neki semmit.

Az iskolában

Szemben Radulescuné házával van az iskola. A tanítók, élükön az iskola igazgatójával, aláírták a kegyelmezési kérvényt. Bemegyek az egyik osztályba, a gyerekek felállnak. Elmondom az igazgatónak Pintér megkegyelmezésének ügyét. Boldogan mondja: — Nagyon-nagyon örülök neki.

Ide járt hozzánk a kis Princi, a legjobb gyerek volt.

És amint hallom, most a gimnáziumban is nagyon jó tanuló. Borzasztóan sajnáltam volna, ha a gyereket ilyesmi éri!...

Ma este!....

Kint az uccán a taxisofőr egy rendőr főtörzsőrmesterrel beszélget.

A taxisofőr elmondja, miért jöttünk ki Pesterzsébetre. A komoly, ősz bajuszú főtörzsőrmester megsodorja bajuszát, aztán elgondolkozva mondja: — Hej, akkor ma este sok ember fog a priccseinken aludni!

**Jól fog menni a kocsmárosoknak, mert ma az asszonyok is
elengedik az embereket.**

Vagy talán — teszi hozzá elgondolkozva, — maguk is elmennek velük. Nagyon örül itt ennek a hírnek a nép.

Közben már híre terjedt, hogy miért jár a szürke taxi Pesterzsébeten. Amerre megyünk, az embercsoportok megfordulnak és integetnek. Jó hírt vittünk Erzsébetre.

1933_04_13_Kis Ujság 2

***Kormányzói kegyelem Pintér századosnak, aki agyonlőtte Kiss
Miklós őrnagyot***

***A családi dráma hőse szerdán megható körülmények közt elhagyta
a katonai fogházat***

Három esztendőn keresztül ott térdelt minden istenáldott délelőtt a régi Szent János Kórház kápolnájában Pintér századosnak az édesanyja. Egyszerű kis kápolna. Odájának imádkozni annak a régi sárgafalú kórháznak a betegei. Szomorú és sápadt nők. Azt csak annak az öreg kórháznak a falai tudnák megmondani, mennyi jajveszékelés, mennyi könny csordult már a kápolnának öreg fapadjára. Arra a padra, amelyiknek térdeplőjén koptatta térdét az a megsebzett szívű anya.

Az bizonyos, hogy minden szomorú asszonynak eget ostromló fájdalma vívódott a lelkében, amikor először odaborult a hatalmas

Isten elé, erőt gyűjtött magának és csak azután tipisgélt keresztül az utcán, hogy becsöngessen a Margit-körúti fogház ajtaján. Hírt akart hallani a fiáról. Megkérdezte mindennap, hogyan aludt és milyen lelki állapotban van?

A Pintér százados édesanyja lebírhatatlan hittel és meggyőződéssel harcolt a fia életéért. Meg is érte a Feltámadást. Megérte a dicsőséges órát, amikor kinyílt a fogház kapuja, kirohant rajta a fia. Kicsit hunyorgott a napsütésben, azután odaborult reszkető, remegő édesanyjának a szívére.

Ibolyacsokrot vitt neki az édesanyja. Az újjászületésnek, a tavaszébredésnek, a szerelmeset anyaföldnek virágos mosolyát adta oda neki. Húsvétot adott a fiának, akit a kormányzó nagylelkűsége, jószágos kegyelme visszaadott a becsületes életnek. Hozsannáznak ma a szívek. Feltámadást várnak. Feltámadást vár ez az egész világ. Isteni kegyelmet, hogy legyen már jobb és legyen már szebb az élet.

A feltámadásnak, az újjászületésnek, a húsvéti irgalomnak minden öröme és minden ujjongása csengett és bongott a Pintérné megpróbált szívében, amikor az ő kiszabadult fiát odaszoríthatta magához...

Milyen jó, hogy van jószág és megbocsátás ebben a földi életben...

A boldog családi élet a kétségbeesés poklába zuhan

Pintér András százados majdnem három évig volt a Margit-körúti katonai börtön foglya. A halálos tragédia 1930. május 14-ikén történt Pesterzsébeten, a Kende Kanuth utca 48. számú villában.

**Ott lőtte agyon Pintér András felettesét, Kiss Miklós őrnagyot,
aki azelőtt barátja volt, majd elvált feleségének, Radulescu
Helénnek a vőlegénye.**

A százados éveken át a legboldogabb szerelemben élt feleségével és házasságukból egy kisfiú született, akit mind a ketten rajongásig szerettek. Életük fölött akkor kezdett felhősödni az ég, mikor Kiss Miklós őrnagy mind sűrűbben járt a házukhoz. A házastársak között egymást érték a féltékenységi jelenetek, amelyek odavezettek, hogy kölcsönösen válópert indítottak egymás ellen.

Pintér András lelkét a végletekig feldúlták a válóper izgalmai.

Nemcsak fiának sorsa miatt aggódott, hanem olthatatlanul gyötörte tovább a szerelem, amelyet felesége iránt érzett.

Hosszú ideig nem is akart elválni, csak felesége rábeszélésére határozta el a válópert. A házastársak a válóper ideje alatt, sőt a válás kimondása után is fenntartották egymással a barátságot. Pintér kijárt Pesterzsébetre, sűrűn volt együtt elvált feleségével és kisfiával. De azért nem tudott visszatérni a lelkébe a nyugalom, mind nagyobb kétségbeeséssel nézte az őrnagynak és volt feleségének elmélyülő barátságát és rettegette gondolt arra, hogy rövid idő múlva fiának anyja az őrnagy felesége lesz.

Halálos összeütközés az asszonyért

Így következett el 1930 tavasza. Pintér százados akkor a budakeszi katonai szanatóriumban gyógykezelte magát. Odament ki május 14-ikén reggel Kiss Miklós őrnagy, hogy közölje a századossal azt a végleges elhatározását, hogy a legrövidebb időn belül feleségül veszi Radulescu Helént.

**A gyógyintézetben izgalmas szóváltás volt a két férfi között.
Lángoló haraggal váltak el egymástól.**

A százados fölkel betegágyából, felöltöztött, autótaxit bérelt és azon robogott ki Pesterzsébetre. Alig érkezett meg a villához, néhány perc múlva másik autó állt meg a kapu előtt és Kiss Miklós őrnagy szállt ki belőle.

A két indulattól feldúlt férfi a verandán állt szembe egymással. Az asszony kétségbeesve igyekezett őket csillapítani, de megkérték, hogy távozzék néhány percre a verandáról, amíg elintézik egymás közt a kettőjük dolgát.

Alig távozott el az asszony, Pintér András előrántotta szolgálati revolverét és egyetlen lövéssel agyonlőtte az őrnagyot. Mikor Kiss Miklós vérbe fagyva, élettelenül zuhant le a földre, Pintér maga ellen emelte a revolvert és a második golyóval súlyos sebet ejtett magán.

A százados a helyőrségi kórházban ápolták sokáig és mikor felgyógyult, letartóztatták.

Az első kegyelem

A honvédtörvényszék tízévi börtönre ítélte Pintért, a legfelsőbb honvédtörvényszék azonban a legsúlyosabb ítéletet mondta ki fejére:

halálbüntetéssel sújtotta Pintér Andrást.

A halálos ítélet kimondása után mozgalom indult meg a százados életéért. Kegyelmi kérvényt nyújtottak be Horthy Miklós kormányzóhoz. A kérvényt ezren és ezren írták alá. Néhány nappal a halálos ítélet kimondása után a kormányzó meg is kegyelmezett a századosnak és a katonai törvényszék tízéves börtönbüntetését hagyta jóvá.

Pintér bevonult a Margit-körúti katonafogházba, de a küzdelem tovább tartott, hogy a szerencsédén századosnak ne kelljen kitöltenie

a büntetését, annál is inkább, mert attól kellett tartani, hogy kezdődő tüdőbaja a börtönben elharapódzik.

Összesen három perújítási kérelmet adtak be a legfelsőbb honvédtörvényszékhez Pintér százados érdekében. Akadt ugyanis egy tanú, Konkoly Gábor villamosalkalmazott, aki szemtanúja volt a verandán történt halálos drámának és arról akart vallomást tenni, hogy

Kiss Miklós őrnagy a verandán fenyegetőleg viselkedett a századossal szemben és a százados emiatt nyúlt a revolveréhez.

Az első perújítási kérelmet Radulescu Helén, az elvált asszony adta be. Mint Pintér gyermekének édesanyja kérte a per újra felvételét és Konkoly Gábor kihallgatását. Hasonló újrafelvételi kérelmet nyújtott be Gál Jenő dr. a százados védője is.

A legfelsőbb honvédtörvényszék mind a két kérelmet elutasította és a beteg százados tovább raboskodott.

Nemsokára azután a védő még egy harmadik perújítási kérelmet is szerkesztett. Ebben rámutatott azokra a súlyos lélektani kérdésekre, amiket szerinte a honvédbíróság a pör tárgyalása alkalmával nem vett figyelembe. Azt állította a védő ebben a kérvényben, hogy az elvált asszony egy nappal a tragédia megtörténte előtt, tehát 1930. május 13-ikán azt ígérte volt férjének, hogy visszavonja az őrnagynak tett ígéretét és ismét vele, gyermekének apjával fog egybekelni.

Pintér András lelkét az zúzta össze végleg, mikor másnap megtudta, hogy az asszony mégis az őrnagynak nyújtja a kezét. Ekkor vesztette el teljesen az önuralmát és ez az irtózatos lelkiállapot üzte ki Pesterzsébetre. Rámutatott a védő arra is, hogy az alatt a néhány perc alatt, amikor a két férfi egyedül maradt a verandán,

Kiss Miklós őrnagy megütötte a századost, aki emiatt rántotta elő a revolverét.

A harmadik perújítási kérelem ügyében a legfelsőbb honvédtörvényszék megindította a vizsgálatot, de azután a per újrafelvételét mégis mellőzték.

Tovább küzdött fiáért az anya

Az elutasító ítélet indokolásában kimondta a legfelsőbb honvédtörvényszék, hogy Pintér százados nem aljas szándékból követte el végzetes tettét, hanem nemesebb indulat miatt ragadtatta magát a gyilkosságra. Olyan lelki állapotban volt, ami elhatározó képességét pillanatnyilag megzavarta.

Háromszor utasították el tehát a Pintér András kiszabadítására irányuló kérelmeket és már-már úgy látszott, hogy a százados a börtönben marad. Csak egy asszony nem vesztette el a reménységét és kitartását. Ez az asszony a százados édesanyja, Pintér Endréné néhai Pintér Endre nyugalmazott államtitkár özvegye.

Az anya tovább küzdött a fiáért, mert attól tartott, hogy a börtönbüntetés betegtüdejű fiának a halálát jelenti.

Özvegy Pintér Endréné fölkérte Gál Jenő országgyűlési képviselőt, a védőt, hogy jelentkezzen kihallgatásra Horthy Miklós kormányzónál és kérvényt nyújtson át neki Pintér András megkegyelmeztetése érdekében. Néhány héttel ezelőtt a kormányzó fogadta is Gál Jenőt, aki elmondta az államfőnek, hogy

egy anya sír a fiáért és egy apa szenved a börtönben, akit hazavár a kisfia.

Elmondotta azt is, hogy ez a szerencsétlen férfi a világháborút vitézül harcolta végig és kitüntetései is azt bizonyítják, hogy egyike volt a hadsereg leghősiesebb katonáinak.

A kormányzó átvette a kegyelmi kérvényt és kiadta azt tanulmányozás és előterjesztés céljából vitéz Somkuthy József tábornoknak, a kormányzósági katonai iroda főnökének.

Kegyelem, kiszabadulás, hálaima a virágos oltár előtt

Néhány nappal ezelőtt érlelődött meg a kormányzóban a nagylelkű elhatározás:

megkegyelmezett Pintér Andrásnak és azt is elrendelte, hogy a százados a Feltámadás ünnepét már otthonában, édesanyja melléit tölthesse el.

Ferdinkó Géza alezredes, a katonai fogház ügyésze kedden közölte Pintér Andrással a hírt, hogy húsvétra otthon lesz. Az édesanya és a védő megkapták az értesítést, hogy Pintér András a fogházat április 12-ikén, szerdán délelőtt 10 órakor hagyhatja el.

A meghatározott időben autó robogott a Margit-körúti katonai fogház főbejárata elé és fekete ruhás idősebb nő szállt ki belőle: özvegy Pintér Endréné. A meghatott asszony ibolyacsokrot szorongatott a kezében és izgatottan kérdezte a kapuőrőt, hogy a kiszabaduló foglyok azon az kijáraton jönnek-e ki.

Időközben megérkezett Kenyeres Imre dr. ügyvéd, Gál Jenő védő megbízottja is. A százados édesanyja eléje sietett és mosolyogva, de könnytől elcsukló hangon mondotta neki:

— Három éve mindennap itt álltam az utcán és vártam öt... Ma nem várom hiába, még néhány perc és magamhoz ölelhetem a fiamat.

Pár perc múlva ki is nyílt a fogház kapuja és szürke felöltőben, szürke kalapban, fehér selyemsállal kilépett rajta Pintér András százados.

Megállt a kapuban, körülnézett és a következő pillanatban már anyjának karjai között volt, egyszerre hangzott el mind a kettőjük ajkáról a kiáltás:

— Fiam!

— Anyám!

A megrázó jelenet után az anya és fia a közelben levő régi Szent János Kórház kápolnájába siettek, letérdeltek az egyik oltárhoz és elmélyedve imádkoztak. Jázmin, gyöngyvirág és ibolya borította az oltárt.

Sokáig imádkoztak, áhítatosan ott, aztán hazasiettek özvegy Pintér Endréné Attila körúti lakására. Pintér András nyomban lefeküdt és mélyen elaludt a kiállott izgalmak után. Később, amikor felébredt,

csak annyit mondott, hogy nem

1933_04_13_Kis Ujság 3

tud semmiről sem nyilatkozni.

Nem foglalkozik a jövővel, sem, minden pillanata az édesanyjáé és a kisfiáé.

Látogatás Radulescu Helénnél, a pesterzsébeti villában

Kedden délelőtt, mielőtt még a kormányzói kegyelem köztudomásúvá vált volna, a Kis Újság egyik munkatársa kinn járt a pesterzsébeti dráma színhelyén.

A Kende Kanuth utcában játszadozó kisgyermeknek nem tudták megmondani, hogy hol lakik Pintérné Radulescu Helén. Két járókelő is csak arra emlékezett, hogy már hallotta ezt a nevet.

— Valamit csinált, azt hiszem, lelőtte a férjét vagy mit — mondta egy fejkendő öreg néni. — Én bizony már nem emlékszem rá.

Végre egy fűszeres megmutatta a házat.

— Idejárnak vásárolni a Radulescuék? — kérdeztük tőle.

— Csak ritkán. Az asszony fivére a köztisztviselők fogyasztási szövetkezetében van, hát onnan vitetnek mindent. Az apjuk valamikor igazgató volt ott. Úgy tudom, hogy az asszony is hivatalnoknő volt ott lány korában.

— Alig lehet látni különben a Pintérnét — folytatta azután kérdés nélkül a fűszeres. — Az eset óta nem jár sehová. Otthon van mindig az anyjával, a fiával, meg a sógornőjével. Mert a fivére a múlt évben megházasodott, de továbbra is együtt laknak. Az asszony különben sapkahorgolást vállal budapesti kereskedőktől.

Ezt már magunk is tudtuk, mert a rádió hétfőn délután bemondta, hogy Pesterzsébeten a Kende Kanuth utca 48. alatt ügyes sapkahorgoló nőknek azonnal munkát ad Radulescu Helén.

Mikor beállítottunk Radulescuékhoz, éppen nagymosás volt. Fiatal hátrakötött kendőjű asszony fogadott azzal, hogy a nagyságos asszony nincs otthon. Jöjjünk máskor, talán délután.

Erre megmondtuk, hogy a Kis Újságtól jöttünk érdeklődni, mit csinál, hogyan él most Pintérné.

— Nincs itthon a sógornőm — mondta a fiatalasszony —, de különben sem szeret nyilatkozni. Annyit írtak róla, hogy most már igazán nem akar szerepelni a nyilvánosság előtt.

Amikor a sógornő ezt mondta, még nem tudott arról, hogy 24 óra múlva megint az érdeklődés központjába kerül Radulescu Helén.

Az asszony a megkegyelmezés hallatára szerdán délben megjelent ügyvédjénél és örömmel vette tudomásul, hogy volt férje kiszabadult. Elmondta azt is, hogy a kisfiú télen sokat betegeskedett, de a tavasz rendbe hozta és ő féltő gonddal őrködik gyermekének egészsége fölött.

Utószó

Porrá vált egy kőbe vésett ítélet

A hazánkban élő nemzeti közösség kialakult világszemlélete, erkölcsi hitvallása és hagyományai együttesen szolgálnak mindazon törvények forrásául, amelyeket legfelsőbb szinten szentesítenek. A hivatalos ítélkezés ezek betűihez híven történik. Ennek szellemében legszigorúbban ítélik el a főbűnök pl. a gyilkosság elkövetőit, ugyanezt még súlyosabban, ha ezt a tettet katonai rangban követik el.

Pintér András százados esetében is megszületett első fokon a legsúlyosabb, a halálos ítélet. Formailag eddig rendben is volna a dolog. Igen ám, de hát emberek vagyunk, érzelmeink, hangulatunk időről időre változik, néha akár ellenkező irányt is vehet, hiszen a lelkiismeret, az emberiség, a nemes emberi tulajdonságok kiáramlása és a megért következmények hatása utólag felülírhatják az előzőleg hozott döntéseinket, amikor még nem láthattunk bele a megélendő közeljövőbe.

Ez történt nevezett tettes életében is, így kezdett el visszafelé jönni a halál kapujából, így lett a halálos ítéletből életfogytiglan, majd tíz év börtön, majd még kevesebb.

Az igazságszolgáltatás eszközei ezzel aztán ki is merültek. Nem úgy a néplélek erőforrásai, amelyek elevenné váltak és országos embermentő mozgalommá növesztették az elkövető felmentésére írt kegyelmi kérvény aláírását és felterjesztését, amelyet ráadásul az áldozati oldalra sodort Radulescu Helén indított útjára!

A magabiztos, minden hatályos törvényi érveléssel alátámasztott és zord ítélet tehát súlyát veszítette, mert egy másik, irgalmat hirdető, feloldozó erő kerekedett felül, ami által a hadbírószági döntés végrehajthatóságának ereje megcsappant.

Történetünkben a felébredt lelkiismeret minden emberi körülményt és minden résztvevő – elkövető és áldozat – helyzetét

mérlegelve megteremtette a közös nevezőt, a kegyelmi kérvényt. Ez vezetett el az egyetemes igazság kiteljesedéséhez, hiszen még a legfőbb hadúrnál is megértésre és jóváhagyásra talált, ami által a bűnös kegyelmet, az áldozat engesztelést nyert.

Ebben a történetben a magabiztosan meghozott és elfogadott ítélet viszonylagossá vált, és az érzelmekből olyan vihar kerekedett, hogy annak erejével a kőbe vésett ítéletet betemette a homok. Ez adta meg az utókornak is a jó példát arra, hogy az emberiség erényének gyakorlásáról, akárcsak a remény táplálásáról, soha nem szabad lemondani.

Képek

1. Budai Vár, Tárnok u. 8. a Radulescu család háza 1922-ig

2. Pintér András százados, az elvált férj

3. Kiss Miklós őrnagy, a tragédia áldozata

4-5. E pesterzsébeti házban lőtte le Pintér százados Kiss őrnagyot

6-7. A rendőri és katonai bizottság megérkezik a dráma színhelyére

8. A bizottság a verandán Radulescu György fivért hallgatja ki

KIS ÚJSÁG

CSÜZÖRTÖK, 1933 április 13. ~ 46. évfolyam 84. szám

Az előfizetés ára: Egyszeri ára 24 P. Hónapra 12 P. negyedévre 6 P. egy évre 24 P. — KÖLTSÉGEK az előfizetési ár kitörésére

Független politikai naplap ~ Főszerkesztő: A POR DEZSŐ
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV. Dalmady-utca 6
Telefonszám: 88-10 ~ Levélcím: KIS ÚJSÁG, BUDAPEST 4

Japán támadásra készül Szovjet-Oroszország ellen

Kegyelmet kapott Pintér százados, / Hónapok múltán most derült ki
aki megölte vetélytársát / a gyermekgyilkos anya rémtette

Rómában Magyarország és Ausztria sorsáról döntő tárgyalások folynak Mussolini, Dollfuss, Papen és Göring tanácskozása

Róma felől fordul most a világ figyelmé. Amióta Dollfuss osztrák kancellárt Mussolini meghívta és a kancellár röszkölésére érkezett Rómába, az nem tudjuk. Csakúgy, ha a németek az osztrák kancellár a Személye előtt fog tisztelni. Előbb az osztrák kancellár az osztrák kancellár.

9-10. Kegyelmet kapott Pintér százados, aki megölte vetélytársát —
Somkuthy József tábornok

11. Radulescu Helén és kisfia Princi

LŐTTEK AZ ÚRI VILÁGNAK

RADULESCU HELEN HÁNYATOTT ÉLETE

TÖRTÉNETBEN SZEREPLŐK ELŐDEI MIND A KÁRPÁT-MEDENCE KÜLÖNBÖZŐ HELYEIRŐL INDULTAK. RADULESCUÉK KARÁNSEBESRŐL, NAGYSZEBENBŐL, LUGOSRÓL, TEMESVÁRRÓL SZÁRMAZTAK. ÁT PESTRE MAJD BUDÁRA, VOLTAK KÖZTÜK GÖRÖG ORTODOX, RÓMAI KATOLIKUS VALLÁSÚAK, ROMÁN, MAGYAR, SZERB ÉS OLA SZ NEMZETISÉGŰEK. AZ ÚJONNAN SZÜLETŐ NEMZEDÉKEK AZTÁN SZÍVÜKBEN ÉS NYELVÜKBEN MAGYAROKKÁ, A SZENT KORONA HÚ ALATTVALÓVÁ VÁLTAK, MIKÖZBEN ÖRÖKÖLT KULTÚRÁJUKAT IS MEGŐRIZZTÉK.

ID. RADULESCU GYÖRGY A MILLENNIUM ELŐTT MEGVÁSÁROLTA AZ ARANY SAS PATIKÁT, A CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ GYÓGYSZERÉSZ ÉS EGÉSZ CSALÁDJA KITERJEDT ISMERTSÉGET SZERZETT MAGÁNAK A RÉGI HELYBÉLIEK KÖRÉBEN A BUDAI VÁRBAN. RADULESCU IRÉNE 1907-BEN MÁRAZ ANNA UTCA 1-BŐL MENT FÉRJHEZ AZ ÚRI UTCA 26-BA, HELEN 1918-BAN ESKÜDÖTT. 1910-TŐL A TELJES NAGYCSALÁD A TÁRNOK U. 8. SZÁM ALATT IAKOTT. BÉKEBELI ÉLETÜK ZAVARTALANUL VIRÁGZOTT A KIRÁLYI SZÉKHELY ÖLELÉSÉBEN, MÍGNEM 1920-BAN A NAGYCSALÁD KÉT FEJE IS VÁRATLANUL A FELSŐVILÁGBA KÖLTÖZÖTT. ENNEK KÖVETKEZTÉBEN – ÉS A NAGY GAZDASÁGI VILÁGVÁLSÁG BEKÖSZÖNTÉVEL – A CSALÁD NEMZEDÉKE LEFELÉ KEZDETT MENETELNI. 1930-BAN PEDIG, EGY PISZTOLYLÖVÉSSSEL A CSONKACSALÁDNAK VÉGLEG BEFELLEGZETT, A HALÁL BETEGSÉG ÉS SZORONGÁS UTÁN A LÉTFENNTARTÁS KÖNYÖRTÉLEN KIHÍVÁSAI KEZDTEK KÍNOZNI NAPI ÉLETÜKET, IMMÁR A KÜLVÁROSI HÁZUKBAN MEGÉLT SZEGÉNYSÉGÜKBEN. A GYLKOS FEGYVERTÜZ MINTHA FIGYELMEZTETÉSKÉNT DÖRDÜLT VOINA EL, HOGY FELKÉSZÜLVE VÁRHASSÁK, AMÍG A MÁSODIK HÁBORÚS FEGYVERPOPOGÁSSAL VÉGLEG HÁRANGOZNAK ÚGY A CSALÁDNAK, MINT AZ EGÉ SZ „ÚRI” MAGYARORSZÁGNAK. MINTHA A VÉRES SZERELMI DRÁMA ENNEK AZ ELŐSZELE LETT VOLNA.

/A SZERZŐ/

